

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

PRÁVNICKÁ FAKULTA

Lucie Hrubá

Metodika vyšetřování loupeží

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce:

JUDr. Jiří Krupička, Ph.D.

Katedra:

Katedra trestního práva

Datum vypracování (uzavření rukopisu):

5. květen 2016

Čestné prohlášení:

Prohlašuji, že předloženou diplomovou práci jsem vypracovala samostatně a že všechny použité zdroje byly řádně uvedeny. Dále prohlašuji, že tato práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

V Praze dne 5.5.2016

Lucie Hrubá

Poděkování:

Na tomto místě bych ráda poděkovala JUDr. Jiřímu Krupičkovi, Ph.D. za jeho věcné rady a připomínky, ochotu a celkově velice vstřícný přístup při vedení této diplomové práce.

OBSAH

Úvod.....	1
1. Trestný čin loupeže.....	3
1.1. Historický vývoj právní úpravy trestného činu loupeže	3
1.2. Současná právní úprava trestného činu loupeže	6
2. Kriminologická charakteristika loupeže.....	8
2.1. Výskyt trestného činu loupeže.....	9
2.2. Kriminální situace.....	13
2.2.1. Charakter místa činu	14
2.2.2. Doba spáchání	14
2.2.3. Charakter napadených osob	15
2.3. Typické způsoby páchaní	16
2.3.1. Loupeže v peněžních ústavech	20
2.3.2. Loupeže páchané s použitím zbraně	22
2.3.3. Loupežná přepadení transportů peněz	24
2.4. Pachatel	25
2.5. Oběť	26
2.6. Motiv.....	29
3. Typické stopy	31
4. Typické vyšetřovací situace	34
5. Zvláštnosti podnětů k vyšetřování	38
6. Zvláštnosti počátečních úkonů.....	41
6.1. Výslech oznamovatele	41
6.2. Pronásledování pachatele po horké stopě	43
6.3. Ohledání místa činu	45
6.4. Vyhodnocení záznamu z kamerových systémů.....	46
6.5. Ohledání oděvu, těla poškozeného a podezřelého.....	48
7. Zvláštnosti následných úkonů	49
7.1. Výslech obviněného.....	49
7.2. Výslech poškozeného.....	52
7.3. Výslech svědků.....	54
7.4. Rekognice	55
7.5. Vyšetřovací pokus a rekonstrukce činu	58
8. Zapojení veřejnosti do vyšetřování a prevence loupeží.....	60
Závěr.....	63
Seznam zdrojů	65

Úvod

Trestný čin loupeže představuje jeden z nejzávažnějších trestných činů, protože útočí nejen proti cizímu majetku, ale také proti osobní svobodě. Tím zasahuje a narušuje tělesnou integritu osoby, proti které je útok namířen. K loupeži ve společnosti dochází již od nepaměti, přesto nejde o téma neaktuální – k jejímu hojnému výskytu dochází i ve společnosti současné.

Cílem této diplomové práce je popsat specifika metodiky vyšetřování loupeží. Pod pojmem metodika vyšetřování chápeme systém znaků a poznatků o kriminalistické charakteristice a zákonitostech, které jsou typické pro vyšetřování, odhalování a objasňování trestného činu loupeže. Jelikož jde o téma velice široké, nezkoumá tato práce všechny okolnosti, které s tímto tématem souvisí, zaměřuje se na specifika s tímto tématem spojená, přičemž největší pozornost budu věnovat typickým způsobům páchaní loupeží. Jako metodu výzkumu jsem využila zejména metodu popisnou, metodu komparace a analýzy odborných textů a právních dokumentů.

První kapitola této diplomové práce se bude věnovat trestněprávní charakteristice loupeže. V první subkapitole bude popsán historický vývoj, kterým trestný čin loupeže na našem území prošel. Pokusím se nastínit, jakými změnami prošla právní úprava loupeže od dob nejstarších až po současnost. Následující subkapitola se bude věnovat tomu, jaká je současná právní úprava trestného činu loupeže. Cílem bude především popsat jednotlivé znaky skutkové podstaty loupeže.

Druhá kapitola se již bude zabývat kriminalistickou charakteristikou loupeže. Cílem této kapitoly bude popsat kriminální situaci, ve které dochází k páchaní tohoto trestného činu. První subkapitola druhé kapitoly se bude zabývat výskytem trestného činu loupeže na našem území. Tato část bude založena na studiu statistických údajů kriminální policie. Další subkapitoly této části se budou zabývat rozborem toho, jaký charakter místa, doby páchaní a napadených osob je pro loupež typický. Dále v této kapitole bude rozebráno, jaké osoby se nejčastěji stávají pachateli loupeže a jaký mají motiv k tomu, aby tento trestný čin spáchali. V této kapitole bude také rozebrána problematika oběti trestného činu loupeže a to, které osoby mají předpoklady se obětí tohoto trestného činu stát.

Cílem další kapitoly bude popsat zákonitosti stop, které při páchaní trestného činu vznikají, a na jakém místě k jejich vzniku nejčastěji dochází.

Hlavním úkolem kapitoly následující bude popsat typické vyšetřovací situace. Zde se budu věnovat především počátečním vyšetřovacím situacím, které vznikají bezprostředně po zjištění, že byl spáchán trestný čin, a jako takové značným způsobem ovlivňují výsledek celého vyšetřování a objasnění trestného činu.

Pátá kapitola pak bude rozebírat podněty k vyšetřování a jejich charakteristické znaky v situacích, kdy se podnět k vyšetřování týká údajně spáchané loupeže.

Cílem další a v této práci šesté kapitoly bude rozebrat a popsat typické znaky a zvláštnosti počátečních úkonů při vyšetřování trestného činu loupeže. Jednotlivé podkapitoly budou podrobněji rozebírat jednotlivé počáteční úkony jako například výslech oznamovatele trestného činu, pátrání po pachateli po horké stopě, ohledání místa činu, zadržení obviněného a další.

Sedmá kapitola bude věnována zvláštnostem následných úkonů při vyšetřování trestného činu loupeže. Budou zde podrobně popsány jednotlivé úkony, ke kterým dochází v následné etapě vyšetřování trestného činu: úkony jako výslech svědků, poškozeného a dalších osob, které mohou podat informace o spáchaném trestném činu, bude zde také rozpracována problematika rekognice a dalších následných úkonů. Hlavním cílem bude popsat, jaké zvláštnosti jsou pro jednotlivé úkony typické při vyšetřování a objasňování loupeže.

Poslední, osmá kapitola této diplomové práce se bude zabývat zapojením veřejnosti do vyšetřování trestného činu loupeže. Spolu s tím bude v této kapitole zmíněna problematika kriminální prevence a budou zde popsány prostředky, pomocí kterých je možné eliminovat výskyt trestného činu loupeže.

1. Trestný čin loupeže

Trestný čin loupeže řadíme mezi trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství. Tyto trestné činy najdeme upravené v části druhé, hlavě II. zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Pořadí jednotlivých hlav v části druhé zvláštní části trestního zákoníku je systematicky řazeno podle závažnosti chráněných zájmů. Dle toho lze usuzovat, že trestný čin loupeže patří mezi jedny z nejzávažnějších trestných činů. Závažnější než trestné činy proti svobodě a právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství, jsou už jen trestné činy proti životu a zdraví upravené v části druhé hlavě I. trestního zákoníku.¹

Hlava II. zvláštní části je dělena na dvě části, a to trestné činy proti svobodě (1. díl) a trestné činy proti právům na ochranu osobnosti, soukromí a listovního tajemství (2. díl). Názvy těchto obou částí odrážejí druhové objekty trestných činů nacházejících se v druhé hlavě zvláštní části trestního zákoníku. Mezi ně patří také svoboda člověka, nedotknutelnost osoby a soukromí, proti kterým právě trestný čin loupeže útočí. Osobní svoboda patří mezi základní lidská práva, její deklaraci na mezinárodní úrovni najdeme v mezinárodních paktech a úmluvách, jako je například Všeobecná deklarace lidských práv nebo Mezinárodní pakt o občanských a politických právech. Stěžejním národním předpisem, ve kterém je svoboda člověka upravena, je Listina základních práv a svobod. Listina mimo jiné hned ve svém článku prvním větě první říká, že lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i v právech, zároveň v článku osm výslovně osobní svobodu zaručuje. Nicméně jednotlivé aspekty osobní svobody jsou protkány takřka celou Listinou.²

1.1. Historický vývoj právní úpravy trestného činu loupeže

Loupež je trestný čin, který je ve společnosti páchan od nepaměti. Zárodky právní úpravy loupeže můžeme nalézt již v roce 1039, kdy došlo v polském Hnězdně k vyhlášení Dekretů Břetislavových. Kromě církevních deliktů zde najdeme také právě právní úpravu trestného činu loupeže i krádeže. Jakými znaky se vyznačoval trestný čin loupeže a co ho odlišovalo od trestného činu krádeže, se nicméně z tohoto dokumentu

---

¹ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní právo hmotné*. 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. s. 539

² JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné*. 3. vydání. Praha: Leges, 2013. s. 568

nedozvíme. V dobových dokumentech je ale možné se dočíst, že jako spáchání loupeže bylo chápáno chování, které se vyznačovalo porušením držby movité věci, a kladl se důraz na škodu, která byla poškozenému způsobena. Trestný čin loupeže byl v té době řazen mezi zločiny a byl považován za trestný čin velmi těžký, dokonce vážnější než usmrcení člověka.³

Právní dokument z roku 1579 s názvem Práva městská království českého, neboli Koldínova městská práva, již obsahuje přesné znaky trestného činu loupeže. Koldínova městská práva rozlišovala mezi vraždou, loupežnou vraždou a prostou loupeží. Pachatel loupežné vraždy, nazývaný morděf, zabil svou oběť, aby vzal to, co u ní našel. Zatímco loupežník, neboli pachatel loupeže, své oběti vzal vše, co u ní našel, ale bez toho, aby oběť usmrtil.⁴

Odlišení prosté loupeže od loupežné vraždy nalezneme také v hrdelním řádu Josefa I. pod názvem Constitutio Criminalis Josephina z roku 1707. Podle § 31 se jednalo o loupež v případě, kdy byl někdo oloupen a svých věcí zbaven na veřejné silnici. Naproti tomu v § 13 najdeme úpravu loupežné vraždy, které se dopustí ten, „*kdož se do druhého na veřejné silnici aneb taky jinde z ouplatku neb zisku dá, jeho oloupí a spolu o život připraví*“.⁵

Tereziánský zákoník z roku 1768 také rozlišoval mezi loupeží prostou a loupežnou vraždou. Prostou loupež tento zákoník charakterizoval jako skutek, kterého se dopustil ten, kdo na lidi ve veřejných ulicích a silnicích za použití násilí učinil útok a vzal jejich věci. Zákoník charakterizoval i loupež vražednou, které se dopustil ten, kdo na ulici pro svůj zisk na někoho učinil útok, toho také oloupil a následně o život připravil.⁶

Potřeba odstranit zbytky feudálních přežitků vedla k tomu, že v roce 1852 vyšel zákon o zločinech, přečinech a přestupcích. Trestný čin loupeže byl stejně jako v předešlých právních úpravách řazen mezi zločiny. Samostatnou úpravu loupeže v tomto trestním zákoně bylo možné nalézt v dvacáté druhé hlavě, nicméně mimo to se zde vyskytovala také zvláštní ustanovení o loupeži, která bylo možné nalézt mezi trestnými činy o veřejném násilí a mezi trestnými činy o vraždě a zabití. Trestného činu

---

³ VLČEK, E. *Dějiny trestního práva v českých zemích a v Československu*. 3. vyd. Brno: Masarykova univerzita: Edice učebnic Právnické fakulty MU, 2007. s. 3-4

⁴ RAUSCHER, R. *O krádeži a loupeži v českém právu zemském*. Bratislava: Knihovna Právnické fakulty University Komenského v Bratislavě, 1929. s. 31

⁵ FRANCEK, J. *Dějiny loupežnictva: zloději, loupežníci, lupiči, pytláci a žháři v českých dějinách*. Praha: Rybka: Zločin a spravedlnost v českých dějinách, 2002. s. 45

⁶ *Ibid.* s. 46

loupeže se podle tohoto zákona dopustil ten, kdo „*učinil někomu násilí, aby se zmocnil jeho nebo nějaké jiné cizí movité věci, necht' se násilí stane skutečným ublížením nebo jen pohrůzkou*“.⁷

Po druhé světové válce na našem území panovala nejednotná právní úprava. Z tohoto důvodu byly dle usnesení vlády z roku 1948 v rámci tzv. právnícké dvouletky zahájeny práce mimo jiné na vytvoření nového trestního zákona. Výsledkem těchto snah bylo sepsání zákona č. 86/1950 Sb., Trestního zákona. Trestní zákon zařadil trestný čin loupeže do VII. hlavy, která se věnovala trestným činům proti svobodě a důstojnosti člověka. V rámci této hlavy byla loupež zařazena do prvního oddílu, tedy mezi trestné činy proti svobodě. Toto zařazení trestného činu nenavazuje na jeho historické kořeny, neboť loupež byla tradičně řazena mezi trestné činy majetkové. Trestného činu loupeže se podle § 232 odst. 1 toho trestního zákona dopustí ten, kdo „*proti někomu užije násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci*“. Na základě § 76 odst. 2 trestní zákon specifikoval, že trestný čin je spáchán násilím i v případě, je-li spáchán na osobě, kterou pachatel uvedl do stavu bezbrannosti lsti.⁸ Je možné tedy konstatovat, že tato právní úprava trestného činu loupeže se již výrazným způsobem neliší od právní úpravy dnešní.

Počínaje 1. lednem 1962 nabyl účinnosti zákon č. 140/1961 Sb. Trestní zákon, který byl na našem území účinný až do roku 2009. Právní úprava loupeže v tomto zákoně se v mnohém nelišila od úpravy, která byla uvedena v předešlém trestním zákoně. Loupež zde byla také zařazena do hlavy s názvem Trestné činy proti svobodě a lidské důstojnosti, a to přesně do § 234. Dílčí změny bylo možné pozorovat spíše jen v rámci kvalifikovaných skutkových podstat. Tento trestní zákon byl s účinností od 1. ledna 2010 nahrazen zákonem č. 40/2009 Sb., Trestním zákoníkem, který je na našem území platným a účinným zákonem také v současné době.⁹

---

⁷ ROZUM, J., KOTULAN P., HÁKOVÁ, L., TOMÁŠEK, J. *Výzkum trestného činu loupeže v Praze*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2005. s. 54

⁸ VLČEK, E.: op. cit., s. 46

⁹ ROZUM, J., KOTULAN P., HÁKOVÁ, L., TOMÁŠEK, J.: op. cit., s 45-46

1.2. Současná právní úprava trestného činu loupeže

Úpravu trestného činu loupeže lze nalézt v § 173 Trestního zákoníku, jehož první odstavec stanoví, že trestného činu loupeže se dopustí ten, „*Kdo proti jinému užije násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci*“. Trestný čin loupeže má dva objekty, jedním z nich je osobní svoboda ve smyslu svobody rozhodování a druhým z nich je zájem na ochraně majetku, kterého se chce pachatel prostřednictvím útoku zmocnit. Tyto objekty jsou ve skutkové podstatě vyjádřeny kumulativně, čili je nutné, aby jednáním pachatele byly zasaženy oba dva současně.¹⁰ Jak již bylo zmíněno výše, trestný čin loupeže je zařazen do II. hlavy druhé části Trestního zákoníku, konkrétně do její první části. Tato první část má název Trestné činy proti svobodě. Toto zařazení není možné brát jako náhodné, poukazuje na to, že zákonodárce chápe jako primárně chráněný objekt osobní svobodu a ochranu majetku považuje až za sekundární.¹¹

Objektivní stránka trestného činu charakterizuje způsob spáchání trestného činu a jeho následky.¹² V případě trestného činu loupeže objektivní stránka spočívá v použití násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí, kterým má pachatel v úmyslu zmocnit se cizí věci.¹³ Násilí, případně pohrůžka bezprostředního násilí, slouží pachateli k překonání odporu. Může jít o odpor, který už je navenek kladený, ale také o odpor, který pachatel teprve očekává, že bude od napadeného vykonán. To, že napadená osoba klade odpor, ale nelze považovat za nutnou podmínku. V situaci, kdy si bude vědoma fyzické převahy útočnicka, po ní nelze požadovat, aby proti útočnickovi vykonávala odpor. Proto také není podstatné, zda po užití násilí, případně pohrůžky bezprostředního násilí, napadený sám útočnickovi věc vydá, a to právě v důsledku předchozího násilného jednání pachatele.¹⁴

Násilí nebo pohrůžka bezprostředního násilí představují prostředek, který pachatel využívá s cílem zmocnit se cizí věci, a je důležité, že jako takové musí zmocnění se cizí věci předcházet, případně působit současně s ním. V situaci, kdy by se pachatel nejprve zmocnil cizí věci a teprve následně se dopustil násilí, by byla právní kvalifikace skutku

---

¹⁰ JELÍNEK, J. a kol. *Trestní právo hmotné*. 3. vydání. Praha: Leges, 2013. s. 577

¹¹ ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní právo hmotné*. 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. s. 539

¹² JELÍNEK, J. a kol.: op. cit., s. 173

¹³ Ibid. s. 577

¹⁴ Ibid. s. 577-578

úplně odlišná. Již by nešlo o trestný čin loupeže, ale o trestný čin krádeže. Z toho je jasné, že v případě trestného činu loupeže vůbec nemusí dojít k faktickému zmocnění se cizí věci – trestný čin bude dokonán již samotným použitím násilí, případně pohrůžky bezprostředního násilí.¹⁵ Podobně v situaci, kdy pachatel nejprve použije proti napadené osobě násilí a teprve během tohoto napadení pojme myšlenku zmocnit se věci, která je v držení napadeného, bude skutek kvalifikován jako trestný čin loupeže. Přestože pachatel původně neměl v úmyslu zmocnit se cizí věci, podstatné bude, že ke zmocnění se věci došlo v bezprostřední návaznosti na napadení poškozeného, čímž vzniká příčinná souvislost mezi násilím pachatele a zmocněním se cizí věci.¹⁶

Věc, kterou se pachatel snaží útokem získat do svého nakládání, musí být pro pachatele věcí cizí. V případě, že by pachatel odňal jinému věc, která mu patří, šlo by o trestný čin vydírání, nikoli o trestný čin loupeže. Na druhou stranu je ale možné, že pachatel nenapadne osobu, která věc vlastní, ale jen osobu, která je oprávněná s věcí nakládat. V tomto případě i přesto půjde o trestný čin loupeže, není totiž podstatné, o jakou napadenou osobu se jedná. Podstatné bude to, že pachatel si je vědom, že nejde o jeho vlastní věc, tudíž jde o věc cizí.¹⁷

Násilí představuje použití fyzické síly pachatele proti napadené osobě za účelem překonání odporu napadené osoby. Toto násilí může být namířeno jak přímo proti napadené osobě, tak proti fyzickým objektům. Podmínkou v tomto případě bude, že půjde o prostředek nátlaku na vůli poškozeného. Ke spáchání trestného činu násilím dochází také v situaci, kdy pachatel uvedl napadenou osobu do stavu bezbrannosti lstí, případně jiným podobným způsobem, jak se dozvíme z výkladového ustanovení § 119 Trestního zákoníku.¹⁸ Pod pohrůžkou bezprostředního násilí pak podle § 173 Trestního zákoníku chápeme hrozbu násilím, které má být vykonáno ihned, pokud se napadený nepodrobí vůli útočnicka. Pohrůžka nemusí být vyjádřena výslovně, postačí i jen konkludentní jednání. A to za podmínky, že je z něho a ostatních okolností zřejmé, že se násilí uskuteční ihned, jestliže se napadený nepodrobí vůli útočnicka.¹⁹

---

¹⁵ ŠÁMAL, P. a kol.: op. cit., s. 597

¹⁶ JELÍNEK, J. a kol.: op. cit., s. 579

¹⁷ Ibid. s. 578

¹⁸ ŠÁMAL, P. a kol.: op. cit., s. 595-596

¹⁹ Ibid. s. 596

2. Kriminologická charakteristika loupeže

Kriminologika studuje trestné činy z trochu jiného pohledu, než je tomu u jiných vědních disciplín, jako je například právo nebo kriminologie. Nejsou pro ni podstatné všechny znaky trestného činu, ale jen některé. Tyto znaky pak označujeme jako kriminologicky relevantní, protože právě ty nám umožňují poznat trestný čin a pomáhají nám při jeho vyšetřování a objasňování. Souhrn těchto kriminologicky relevantních znaků je v teorii nazýván jako kriminologická charakteristika trestného činu.²⁰ Některými těmito znaky se budu právě v této kapitole zabývat.

Trestný čin loupeže patří mezi nejzávažnější trestné činy, ke kterým ve společnosti dochází. Je tomu tak také proto, že pachatel loupeže napadá svým útokem nejen cizí majetek, ale i tělesnou integritu oběti. Jde tedy o trestný čin na pomezí násilné a majetkové kriminality. Není neobvyklé, že násilí, které pachatel využívá ke zmocnění se cizí věci, dosahuje takové intenzity, že vede až k těžkému ublížení na zdraví napadené osoby nebo dokonce až k její smrti. K těmto hrůzostrašným následkům dochází často bez ohledu na výši škody, kterou pachatel způsobí zmocněním se cizí věci – škoda často dosahuje jen velmi malých částek.²¹ Z těchto důvodů není možné závažnost trestného činu loupeže odvozovat jen podle výše škody, která je tímto trestným činem způsobena na cizím majetku. Je nutné mít na paměti, že následky způsobené loupeží jsou často tak devastující, že výskyt loupeže ve společnosti negativním způsobem ovlivňuje její chod a fungování tím, že mezi lidmi vyvolává silný pocit ohrožení z možného napadení.²²

Závažností trestného činu loupeže se ve své práci zabýval také Richard Wright.²³ Ten považuje loupež za ústřední komponentu strachu ze zločinu, která ovlivňuje kvalitu lidského života. Je tomu tak i přesto, že veřejnost dává častěji najevo obavy z vražd. Podle něj právě strach z loupežného přepadení omezuje nejvíce lidské aktivity na veřejnosti a nutí vyhýbat se neznámým lidem, neznámým místům a omezuje ve volném

---

²⁰ MUSIL, J., KONRÁD, Z., SUCHÁNEK, J. *Kriminologika*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C.H. Beck, 2004. s. 31

²¹ STRAUS, J. *Kriminologická metodika*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2008. s. 59

²² KONRÁD, Z. *Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů*. 2. rozš. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1996. s. 43

²³ WRIGHT, R., DECKER, S. H. *Robbers on Robbery: Prevention and the Offender* [online]. National Criminal Justice Reference Service, 2002 [cit. 2015-11-12]. Dostupné z: <https://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/grants/193800.pdf>. s. 1

pohybu. Jedním z důvodů, které Wright²⁴ uvádí, je, že právě loupež patří mezi nejfrekventovanější trestné činy. S tímto názorem nelze než souhlasit. Jeho pravdivost potvrzují také statistiky o počtu spáchaných trestných činů během jednoho roku, které zveřejňuje Policie ČR. Z těchto statistik každoročně plyne, že loupeží je spácháno patnáctkrát až šestnáctkrát více než vražd.²⁵ Podle mého názoru hlavní důvod, proč veřejnost častěji dává najevo obavy z vražd, lze spatřovat v dnešním mediálním světě, kdy se o každé jednotlivé vraždě, která je spáchána, veřejnost dozví prakticky okamžitě po jejím spáchání, a to do nejmenších detailů. Z toho pak vzniká pocit, že spáchaných vražd je stále více a více, nicméně není tomu tak.

Přestože je loupežím v médiích také věnována značná pozornost, je tomu tak hlavně v případech, kdy se orgánům činným v trestním řízení nedaří loupež objasnit a pachatele dopadnout. Policejní orgány jsou pak často obviňovány, že nedokáží efektivně předcházet páchání této trestné činnosti a nejsou schopny tuto trestnou činnost objasňovat. Značně medializovaná jsou také loupežná přepadení, u nichž výše způsobené škody dosahuje milionových nebo dokonce až miliardových částek.²⁶

Problematika loupeží není v naší společnosti neaktuální, naopak jde o trestný čin, který je páchan poměrně často – pro některé jedince představuje loupež poměrně snadnou cestu, jak si co nejrychleji opatřit peníze. Nejde ale o trestný čin spojený jen s naší národní úrovní, je to skutek páchaný ve všech státech světa. Touto skutečností se zabýval Calder²⁷, podle něhož se zákonná vymezení loupeže sice mění stát od státu, ale vždy obsahují stejný klíčový prvek, který definuje užití násilí ze strany pachatele k zisku majetku oběti.

2.1. Výskyt trestného činu loupeže

Na našem území došlo k dramatickému nárůstu registrovaných loupeží po společenských změnách v roce 1989. Srovnáme-li například údaj o počtu loupeží spáchaných v tehdejší ČSFR v roce 1990 s obdobím předcházejícím, zjistíme, že oproti letům 1986–1989 byl zaznamenán nárůst bezmála čtyřnásobný (přesně o 388,51 %).

---

²⁴ WRIGHT, R.: op. cit., s. 1

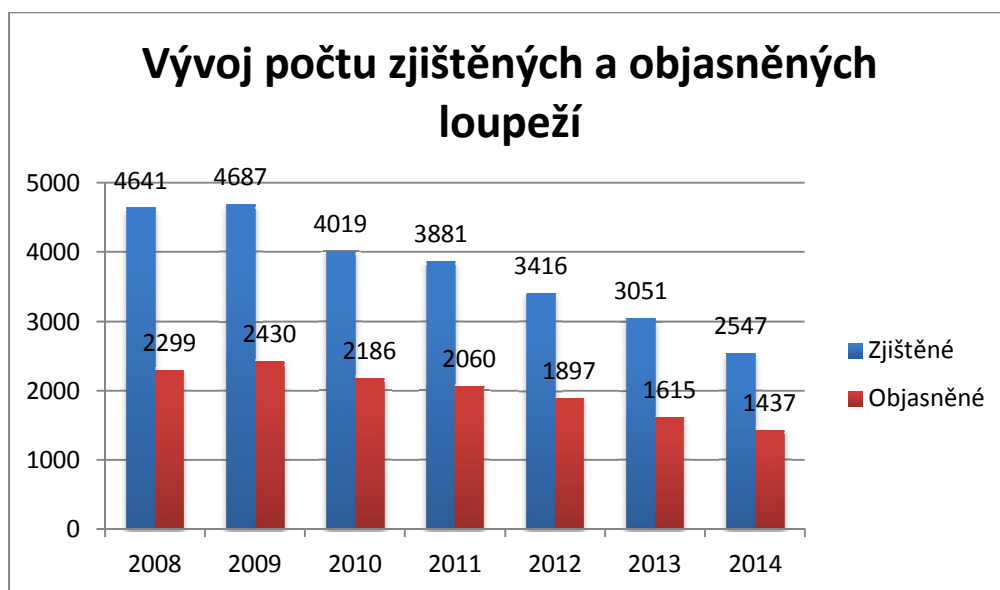
²⁵ Policie ČR. *Statistické přehledy kriminality* [online]. [cit. 2015-12-12]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

²⁶ KONRÁD, Z.: op. cit., s. 43

²⁷ CALDER, J.D. *Robbery*. In: Bryant, C.D.: *Encyclopedia of Criminology and Deviant Behavior*. Philadelphia, Brunner-Routledge 2001, s. 452

Tento nepříznivý trend se bohužel potvrdil i v letech následujících.²⁸ Jestliže v roce 1989 registrovala policie celkem 789 a v roce 1990 celkem 3 855 loupeží, pak mezi roky 1991–2002 policejní statistiky uvádějí průměrně 4 371 loupeží ročně.²⁹

Počet spáchaných trestných činů loupeže v posledních 10 letech již žádnou takovou dramatickou změnou neprošel, jak můžeme vidět v grafu uvedeném níže. Tento graf zachycuje vývoj počtu spáchaných a počtu objasněných trestných činů loupeže za období od roku 2008 do roku 2014.

Zdroj: Policejní statistiky³⁰

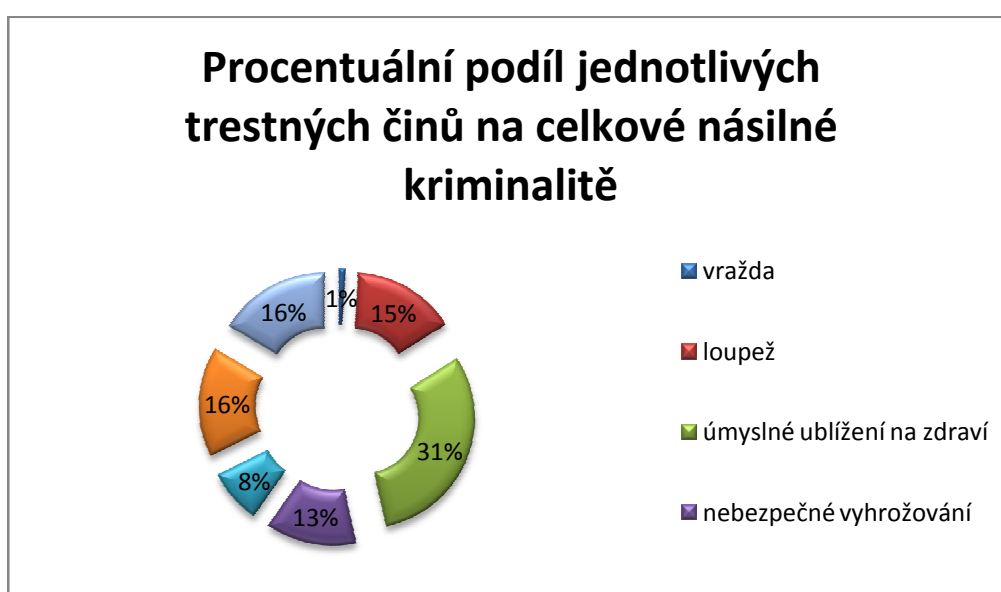
Z výše uvedeného grafu vidíme, že během posledních deseti let docházelo každým rokem postupně ke snižování počtu spáchaných loupeží. Výjimku z tohoto vývoje tvoří pouze rok 2009, ve kterém bylo loupeží přesně 4687, což je ale jen nepatrně více než v roce 2008. Přesně o 46 loupeží více: v roce 2008 bylo loupeží spáchano 4641. V roce 2014 byl na našem území zjištěný nejmenší počet spáchaných loupeží, 2547, což představuje pokles o 45 % oproti počtu loupeží spáchaných v roce 2009. Míra objasněnosti trestného činu loupeže se během uvedeného desetiletého období

²⁸ MALÝ, F. *Analýza vývoje kriminality v ČSFR v letech 1986-1990*. In: Kriminologický sborník, č. 11/1991, s. 455

²⁹ ROZUM, J., KOTULAN P., HÁKOVÁ, L., TOMÁŠEK, J. *Výzkum trestného činu loupeže v Praze*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2005. s. 8-9

³⁰ Policie ČR. *Statistické přehledy kriminality* [online]. [cit. 2015-12-12]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

pohybovala v rozmezí 50–56 %. Nejnižší míra objasněnosti byla v roce 2008, kdy z celkového počtu 4641 spáchaných loupeží bylo objasněno 2299 loupeží, což představuje 50 % objasněných případů. Naproti tomu v roce 2012 a 2014 bylo objasněno 56 % případů loupeže. Kritéria, která ovlivňují snižující se počet spáchaných loupeží a vysokou míru objasněnosti tohoto trestného činu, lze spatřovat v konsolidaci právního prostředí, v konsolidaci činnosti policie a ostatních orgánů činných v trestním řízení. Dále také tyto skutečnosti ovlivňují přístup společnosti k ochraně vlastního majetku, kdy dochází například k zavádění nejrůznějších bezpečnostních systémů.

Zdroj: Policejní statistiky³¹

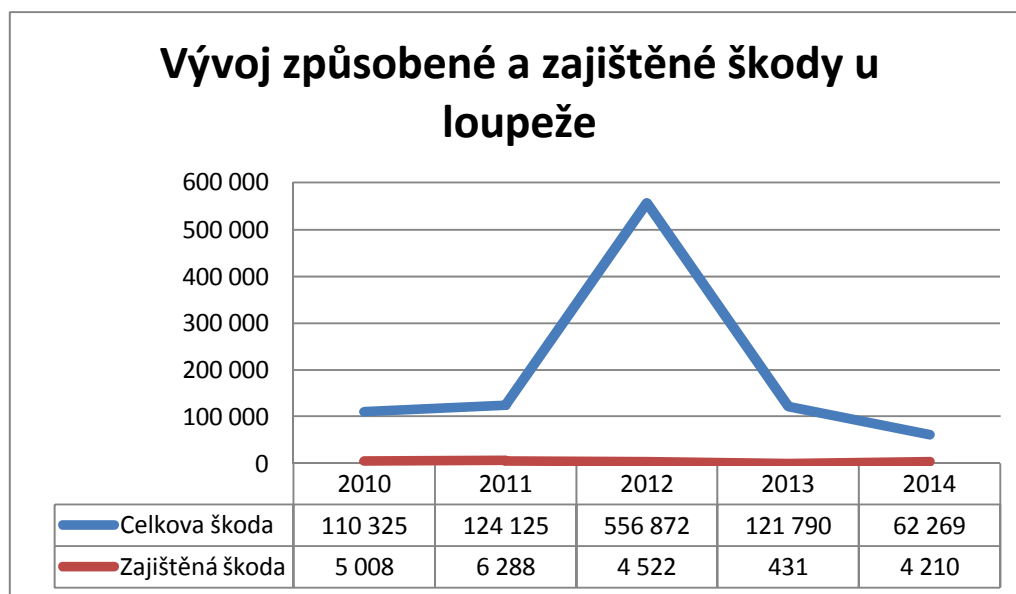
Výše uvedený graf uvádí, jaký podíl měl v roce 2014 trestný čin loupeže na všech trestných činech, které řadíme mezi násilnou trestnou činnost. Do grafu jsem použila jen ty závažnější trestné činy, jejichž početní výskyt byl nejvyšší. Zbytek trestných činů, které také spadají do skupiny násilné trestné činnosti, jsem zařadila do skupiny ostatní. V roce 2014 bylo celkem spáchano 16 949 násilných trestných činů. Z toho došlo nejčastěji k výskytu trestného činu úmyslného ublížení na zdraví, kterých bylo v tomto období spáchano celkem 5199, což představuje 33 % z celkového počtu násilných trestných činů. Loupež se na celkovém počtu spáchaných násilných trestných činů podílí 15 % s počtem 2547 spáchaných loupeží. Vyšší počet spáchaných činů dosahuje

³¹ Policie ČR. *Statistické přehledy kriminality* [online]. [cit. 2015-12-12]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

ještě trestný čin porušování domovní svobody, ke kterému došlo v roce 2014 v celkem 2719 případech, neboli v 16 % z celkového počtu násilných trestných činů. Z toho lze dovodit, že trestný čin loupeže představuje pro společnost velmi nebezpečný trestný čin.

Loupež představuje velmi frekventovaný trestný čin také ve Spojených státech amerických. FBI uvedla ve svých statistikách, že v roce 2014 bylo ve Spojených státech amerických nahlášeno 1,2 milionů incidentů násilné trestné činnosti, z čehož loupeži bylo registrováno 354 520. Oproti tomu například vražd FBI registrovala 14 827.³²

V následujícím grafu je zachycen vývoj způsobené a zajištěné škody u trestného činu loupeže, a to v období mezi lety 2010 a 2014. Způsobená škoda prošla v roce 2012 dramatickým vzrůstem. V roce 2011 byla způsobena škoda ve výši 124 125 000. Oproti tomu v roce 2012 byla výše způsobené škody 556 872 000, což představuje oproti roku 2011 nárůst o 348 %. K tomuto dramatickému růstu ale došlo jen v jednom roce. V roce následujícím, tedy v roce 2013, se hodnota způsobené škody opět vrátila na stejnou úroveň, jaké dosahovala v roce 2011. Hodnota zajištěné škody je vzhledem k celkové způsobené škodě poměrně nízká. V uvedeném období se pohybuje mezi 1 až 7 %, což je číslo velmi malé.

Hodnoty jsou uvedeny v tisících

Zdroj: Policejní statistiky³³

³² *Detectives Specializing in Robbery Investigations*. DetectiveEDU.org [online]. [cit. 2015-01-12]. Dostupné z: <http://www.detectiveedu.org/robbery-investigations/>

³³ Policie ČR. *Statistické přehledy kriminality* [online]. [cit. 2015-12-12]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

2.2. Kriminální situace

Kriminální situace představuje souhrn vnějšího prostředí a podmínek, za kterých dochází k páčání trestného činu. Jde vlastně o situaci, ve které je pravidelně páčán konkrétní trestný čin. Spáchaný trestný čin je propojen mnoha vztahy s vnějším přírodním a sociálním prostředím, v němž se odehrává.³⁴

Kriminální situace ovlivňuje nejen průběh trestného činu, ale také proces vzniku stop. Vnější prostředí a podmínky determinují samotného pachatele trestného činu, který jim přizpůsobuje svůj způsob spáčání, a to se pak následně promítne do stop, které při tomto spáčání vzniknou.³⁵

Kriminální situace, ve které probíhá loupež, je typicky tvořena zejména:³⁶

- Charakterem místa činu
- Dobou spáčání loupeže
- Charakterem napadených osob

Nikoli neobvyklá je situace, kdy se pachatel kriminální situaci přizpůsobí, případně může jen využít vývoj situace ve svůj prospěch nebo dokonce kriminální situaci sám ovlivní, aby pro spáčání loupeže představovala situaci přívětivou. Podle získaných informací následně provede útok v konkrétní čas a na konkrétním místě. To je možné sledovat u loupeží v peněžních ústavech, kde správné naplánování představuje jednu z podmínek jejího úspěšného provedení.³⁷

Je možné, aby pachatel kriminální situaci využil ve svůj prospěch, například když využije stavu opilosti u napadené osoby. K tomu dochází převážně u loupeží, které nemá pachatel předem naplánované. Často jsou tyto loupeže páčány na základě okamžitého rozhodnutí, kdy pachatel jen využije situace, která je pro spáčání loupeže přívětivá. Může jít například o drogově závislé osoby, které využijí situace a získají tak finanční prostředky pro svou závislost.³⁸

---

³⁴ MUSIL, J., KONRÁD, Z., SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C.H. Beck, 2004. s. 31

³⁵ Ibid. s. 31

³⁶ Ibid. s. 437

³⁷ STRAUS, J. *Kriminalistická metodika*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2008. s. 61

³⁸ Ibid. s. 61

V neposlední řadě také pachatel může kriminální situaci sám ovlivnit například tím, že sám poškozeného uvede do stavu opilosti lští, případně ho může vylákat na odlehlé místo, kde teprve útok provede.³⁹

2.2.1. Charakter místa činu

Charakter místa činu nám podává informaci o tom, v jakém prostředí a na jakém místě nejčastěji dochází k páchání loupežné trestné činnosti. Na základě těchto údajů lze usuzovat, zda jde častěji o místo činu v interiéru, nebo exteriéru, či zda je trestný čin páchan spíše ve velkoměstě, nebo naopak na místě s menší koncentrací lidí.⁴⁰

Obecně lze říci, že loupež patří mezi velkoměstskou trestnou činnost. Anonymita města představuje pro páchání loupeží přívětivý ukazatel. Ze statistik obecně vyplývá, že nejčastějším místem činu loupežného přepadení jsou tzv. veřejná prostranství ve městech a velkých průmyslových aglomeracích.⁴¹ Pod pojem veřejná prostranství řadíme například místa jako ulice, parky nebo prostory městské hromadné dopravy.

Loupežným přepadením jsou ohrožena hlavně místa, kde dochází k manipulaci s finanční hotovostí. Přestože při loupežných přepadeních v peněžních ústavech dochází často k velmi vysokým způsobeným škodám, představují pro společnost větší hrozbu loupeže pouliční, které tvoří značnou část všech spáchaných loupeží. Například ve Spojených státech amerických v roce 2006 byl podíl pouličních loupeží na všech nahlášených loupežích 45 %.⁴²

2.2.2. Doba spáchání

Doba spáchání činu nám dává informace o tom, v jakou denní dobu, den v týdnu nebo měsíci dochází nejčastěji k páchání loupeže.

Dřívější poznatky vedly k tomu, že je doba páchání loupežné činnosti během dne rozložena nerovnoměrně. Podle výzkumů docházelo zhruba ke třem čtvrtinám loupeží

---

³⁹ STRAUS, J: op. cit. s. 61-62

⁴⁰ MUSIL, J., KÓNRAÐ, Z., SUCHÁNEK, J.: op. cit. s. 32

⁴¹ ROZUM, J., KOTULAN P., HÁKOVÁ, L., TOMÁŠEK, J. *Výzkum trestného činu loupeže v Praze*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2005. s 84

⁴² MONK, K., HEINONEN, J. A., ECK, J. E. *Street Robbery* [online]. [cit. 2016-01-22]. Dostupné z: http://www.popcenter.org/problems/street_robbery/

ve večerních hodinách, přesněji mezi šestou hodinou večerní a jednou hodinou ranní.⁴³ Rozum⁴⁴ při svém výzkumu trestného činu loupeže v Praze ale došel k závěru, že došlo k přesunu trestné činnosti i do ostatních částí dne, a to především do dopoledních hodin. Podle mého názoru se bude doba spáchání loupeže lišit podle toho, o jaký typ loupeže půjde. Myslím si, že loupežná přepadení v peněžních ústavech budou ve více případech páchána během dopoledních hodin. Tyto hodiny budou pro pachatele zajisté přívětivější, protože například v bance v tuto dobu nebude tolik zákazníků banky a tedy i méně očitých svědků. Naproti tomu pouličním loupežím budou zajisté více nahrávat hodiny večerní a noční. Je tomu tak proto, že v těchto hodinách se na ulicích nachází menší množství lidí než v hodinách dopoledních a odpoledních. Pachatel tedy bude moci využít situaci a napadnout osobu vyskytující se o samotě na odlehlém místě, kde v pozdních hodinách bude malá pravděpodobnost, že by další osoba případně mohla loupež překazít.

Rozum⁴⁵ ve svém výzkumu dále uvádí, že rozložení doby spáchání loupeží je mezi dny v týdnu a měsíci také možné považovat spíše za rovnoměrné, přičemž malinko větší soustředěnost podle něj lze spatřovat u měsíců letních. Z jiných výzkumů ale vyplývá, že k větší koncentraci loupeží v rámci dnů v týdnu dochází především v pátek a v sobotu.⁴⁶ Podle mého názoru budou v pátek páchány více pouliční loupeže, a to hlavně na obětech, které se ve večerních hodinách vrací v podnapilém stavu domů. Stejně tak si myslím, že budou pouličním loupežím nahrávat spíše zimní měsíce, a to z toho důvodu, že v těchto měsících je dříve tma.

2.2.3. Charakter napadených osob

Charakter napadených osob vypovídá o tom, jaký typ lidí se stává častěji obětí trestné činnosti. Z výzkumů plyne, že poškozeným v případě loupežného přepadení je ve většině případů jeden člověk. Většinu napadených potom také představují osoby mužského pohlaví a necelou polovinu osoby ve věku do třiceti let.⁴⁷

---

⁴³ OSMANČÍK, O. *Trestný čin loupeže v Praze*. Praha, Institut pro kriminologii a sociální prevenci 1992. s. 10

⁴⁴ ROZUM, J., KOTULAN P., HÁKOVÁ, L., TOMÁŠEK, J.: op. cit. s. 83-84

⁴⁵ Ibid. s. 82-83

⁴⁶ OSMANČÍK, O.: op. cit. s. 10

⁴⁷ ROZUM, J., KOTULAN P., HÁKOVÁ, L., TOMÁŠEK, J.: op. cit., s 85

Dochází také k situacím, kdy osoba byla napadena v souvislosti se svou příslušností k určité profesi. Častěji podle statistik dochází k případům, kdy se pachatel a poškozený neznají, tedy jde většinou o nahodilé známosti, navázané například v restauracích, barech a podobných místech.⁴⁸

2.3. Typické způsoby páčání

Typické způsoby páčání určité skupiny trestných činů představují jeden z nejvýznamnějších pramenů informací pro kriminalistické poznání. Pod tímto pojmem chápeme systém operacionálních elementů a specifických činností, které jsou pachatelem realizovány při provádění určité skupiny trestných činů nebo v souvislosti s páčáním těchto trestných činů. Vyvolávají následky ve vnějším prostředí a výrazným způsobem ovlivňují podobu stop. Činnosti, které se v souvislosti s páčáním trestných činů zkoumají, mohou být realizovány ve všech časových stadiích trestného činu, tedy od přípravy až po období dokonání trestného činu.⁴⁹

Jelikož kategorie typických způsobů páčání představuje kategorii značně složitou a komplikovanou, jsou typické způsoby páčání klasifikovány podle různých kritérií. Mezi základní kritéria klasifikace lze zařadit intenzitu agrese, charakter napadeného subjektu a existenci předchozího kontaktu mezi pachatelem a obětí.⁵⁰

Podle intenzity agrese se rozlišují následující skupiny loupeží:⁵¹

- Loupeže páchané použitím přímého fyzického násilí
- Loupeže páchané s použitím pohružky bezprostředního násilí
- Loupeže páchané po předchozím uvedení oběti do stavu bezbrannosti lstí nebo obdobným způsobem

Jako příklad situace, kdy pachatel ke spáchání trestného činu využije přímého fyzického násilí, lze uvést situaci, kdy oběť je fyzicky napadena pachatelem a ve chvíli, kdy už není schopna klást žádný odpor, se pachatel zmocní věci, kvůli které fyzický

⁴⁸ ROZUM, J., KOTULAN P., HÁKOVÁ, L., TOMÁŠEK, J.: op. cit., s. 86

⁴⁹ MUSIL, J., *Způsob páčání trestné činnosti a jeho kriminalistický význam*. Praha: Univerzita Karlova, 1982. s. 34

⁵⁰ Ibid. s. 51-52

⁵¹ MUSIL, J., KONRÁD, Z., SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C.H. Beck, 2004. s. 438

útok provedl. Situace, kdy pachatel namíří na oběť zbraň s cílem získat od ní peněžní hotovost, případně jinou movitou věc, představuje klasický příklad loupeže, která je páchána za použití pohružky bezprostředního násilí. Pachatel také může uvést oběť do stavu bezbrannosti lstí nebo obdobným způsobem, pokud využije nejrůznějších omamných látek, aby pak osoba nebyla schopna zamezit tomu, že se pachatel zmocní předmětu svého zájmu.⁵²

Výše uvedené způsoby páchání loupeží se od sebe odlišují zejména ve své operacionální stránce. To se v konečné fázi přes jednání pachatele projeví také na stopách trestného činu. V prvním případě, v případě v použití přímého fyzického násilí, dojde ke vzniku materiálních stop, jako jsou nejrůznější bodné, řezné či jiné rány, nebo jiné zhmožděny na těle napadené osoby. Tyto materiální stopy mohou případně vzniknout také na těle pachatele, který může během souboje s napadenou osobu přijít k nejrůznějším druhům zranění. Loupeže páchané s užitím pohružky bezprostředního násilí generují nejrůznější stopy paměťové a rozličné věcné důkazy představující věci, které z trestné činnosti pocházejí. Mezi ně lze zařadit různé zbraně použité během útoku, které jsou následně zajištěny u pachatele nebo nalezené v okolí místa činu. U tohoto typu loupeže lze nalézt také stopy materiální, které dokazují přítomnost pachatele na místě činu, jako jsou například nedopalky cigaret a jiné. U posledně zmíněného typu loupeže, u kterého dochází k uvedení oběti do stavu bezbrannosti, představují materiální stopy spíše vzácnost, ale pomocí zkoumání tělních tekutin oběti nebo zbytků obětí konzumovaných nápojů lze prokázat použití například uspávacího prostředku nebo jiné omamné látky.⁵³

Na základě dalšího kritéria, které představuje charakter napadeného objektu, je možné loupeže dělit do následujících skupin:⁵⁴

- Loupeže páchané v peněžních ústavech, jako jsou banky, spořitelny, pošty (jde o místa, kde dochází k soustředění většího množství peněz, proto cílem pachatelů těchto loupeží je právě získání této finanční hotovosti; pachatelé při páchání tohoto typu loupeží často využívají bezprostředního násilí způsobeného užitím zbraně a velice často jsou pachatelé takovýchto loupeží maskováni)

⁵² MUSIL, J., KONRÁD, Z., SUCHÁNEK, J.: op. cit., s. 438 - 440

⁵³ STRAUS, J. *Kriminalistická metodika*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2008. s. 62

⁵⁴ PORADA, V. *Kriminalistická metodika vyšetřování*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2007. s. 34 - 35

- Loupežná přepadení přepravy peněz (v tomto případě jsou napadenými osobami zaměstnanci podniků a bezpečnostních agentur, které se účastní převozu finanční hotovosti)
- Loupeže páchané v provoznách obchodů a jiných obdobných prostor (tímto typem loupežného přepadení jsou nejvíce ohroženy provozovny čerpacích stanic, kasína, herny a další obdobná místa)
- Loupežná přepadení míst sloužících k bytovým účelům
- Loupežná přepadení dopravních prostředků (toto loupežné přepadení je nejčastěji směřováno proti vozidlům taxislužby, kdy cílem je zmocnit se finančních prostředků, které má řidič taxi u sebe)
- Loupežná přepadení prostá (jde o kategorii zbytkovou)⁵⁵

Podle mého názoru by v dnešní době platebních karet, kdy už u sebe lidé ve většině případů nenosí velký obnos peněz, protože se v řadě provozoven již dá zaplatit platební kartou, mohlo dojít k poklesu množství loupežných přepadení. Tato situace bude ovlivňovat jak loupeže pouliční, tak ale i obchodních provozoven, jako jsou například čerpací stanice a další obchody.

Podle existence předchozího kontaktu mezi pachatelem a obětí rozlišujeme následující:⁵⁶

- Loupeže bez předchozího kontaktu
- Loupeže po předchozím kontaktu

Loupeže bez předchozího kontaktu, při kterých před jejich spácháním nedochází k žádnému kontaktu mezi pachatelem a obětí, lze následně rozdělit na dvě podskupiny. Jednou z nich je situace, kdy pachatel napadá svou oběť ze zálohy. Toto napadení se vyznačuje tím, že pachatel je až do poslední chvíle před obětí skryt a následně ji náhlým a překvapivým útokem, který je nejčastěji veden zezadu nebo případně z boku, ochromí.

---

⁵⁵ PORADA, V.: op. cit., s. 34 - 35

⁵⁶ STRAUS, J.: op. cit., s. 63-64

Ve většině těchto případů není napadená osoba schopna se před pachatelem ubránit a po útoku ani není schopna jej popsat. Druhý způsob napadení se nazývá frontální napadení a je pro něj typické, že je zpravidla prováděn zepředu. Z toho plyne, že napadená osoba má možnost se před útočníkem bránit a po útoku je pak schopna popsat pachatelův vzhled.⁵⁷ Příkladem napadení ze zálohy je případ, který se stal v Jaroměřicích nad Rokytnou, kde v nočních hodinách tři neznámí pachatelé napadli muže tak, že ho srazili zezadu k zemi, odcizili mu peněženku s finanční hotovostí a následně z místa činu utekli.⁵⁸ V takovémto případě, stejně jako v ostatních případech napadení ze zálohy, je pro napadeného velmi obtížné se bránit, protože útok přijde od pachatele naprosto neočekávaně a oběť proto může zůstat v naprostém šoku, který ji ochromí natolik, že není schopna na pachatelův útok jakkoli reagovat, a tak mu raději vydá veškeré cennosti, které má u sebe.

V případě loupeží po předchozím kontaktu se oběť a pachatel před provedením loupeže dostávají dobrovolně do společné interakce. Takový kontakt může pachatel s obětí navazovat již s úmyslem spáchat trestný čin. Ke kontaktu dochází zpravidla při společné konzumaci alkoholu nebo v rámci provozování prostituce. Objevují se také případy, že pachatel jen využije situace, kdy se například oběť sama uvede do podnapilého stavu a pachatel se pak zmocní věci oběti.⁵⁹ Taková situace může nastat například ve chvíli, kdy pachatel neočekávaně potká osobu, která je na první pohled opilá a pro pachatele tedy představuje velmi snadnou kořist – takového člověka ochromí i velmi slabým útokem a je pro něj pak velice snadné zmocnit se cenností, které měla oběť u sebe.

Komponentou, která se stále častěji při páchání loupežných přepadení začíná objevovat, je přípravné jednání. Jako příklad takovýchto přípravných jednání lze uvést vyhledávání a opatřování si informací o oběti a objektu, proti kterému by mělo být loupežné přepadení namířeno. Často se pachatel připravuje také tím, že si před provedením útoku důkladně obhlédne místo činu a podle toho si následně stanoví, jakým způsobem bude trestný čin proveden. Ještě před provedením trestného činu se pachatel připravuje také na to, jaké bude jeho jednání po dokonání trestného činu, kudy

---

⁵⁷ STRAUS, J.: op. cit. s. 63-64

⁵⁸ *Loupežné přepadení kriminalisté rychle objasnili*. Policie ČR [online]. [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/loupezne-prepadeni-kriminaliste-rychle-objasnili.aspx>

⁵⁹ STRAUS, J.: op. cit., s. 63-64

se vzdálí z místa činu a kde se zbaví prostředků, které k loupežnému přepadení využil. Takovému precizní, důkladné připravování a promyšlení každého kroku loupeže je typické zejména pro velmi závažná loupežná přepadení, jako jsou například bankovní loupeže nebo přepadení nejrůznějších transportů peněžních prostředků, při kterých často dochází k odcizení velké sumy peněz.⁶⁰

2.3.1. Loupeže v peněžních ústavech

Přestože stále převládají pouliční loupeže, které dlouhodobě představují kolem 60 % všech loupežných přepadení, lze konstatovat, že loupežná přepadení jsou velmi reálnou hrozbou na místech, kde se hojně manipuluje s hotovostí. Chmelík⁶¹ rozlišuje tato loupežná přepadení v peněžních ústavech do následujících skupin:

- Typická – Mezi typická patří loupežná přepadení peněžních ústavů, při kterých jsou útokem ohrožováni zaměstnanci peněžního ústavu. Často jsou při tomto útoku pachatelé maskováni a ozbrojeni.
- Atypická – Jako atypická jsou označena loupežná přepadení, při kterých pachatelé volí zahájení útoku v okamžiku, kdy se zaměstnanci nacházejí mimo pracoviště peněžního ústavu. K takovým situacím dochází při:
  - ⇒ Příchodu nebo odchodu personálu, kdy první přicházející nebo odcházející zaměstnanec je zadržen a následně pachatelé zadrží také ostatní zaměstnance
  - ⇒ Odemykání a zamykání vstupu pro veřejnost v souvislosti s počátkem nebo koncem otevírací doby
  - ⇒ Při pohybu zaměstnanců na trase mezi pracovištěm a bydlištěm
- Loupeže pod legendou – Tyto loupeže jsou typické tím, že pachatel se již od počátku pokouší prostřednictvím aktivního působení na prostředí ovlivnit podmínky tak, aby byly pro zahájení útoku příznivé. Pachatel před počátkem útoku vystupuje pod předem připravenou legendou a jeho cílem je vylákat zaměstnance mimo chráněný prostor peněžního ústavu, případně může být jeho cílem proniknout do tohoto prostoru. Aby se mu podařilo tohoto cíle úspěšně dosáhnout, vydává se

⁶⁰ CHMELÍK, J. *Rukověť kriminalistiky*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2005. s. 259-260

⁶¹ CHMELÍK, J. *Současný stav a trendy páchání loupeží v peněžních ústavech*. Čtvrtletník Kriminalistika. 2006, Číslo 1/2006.

například za pracovníka údržbářských či jiných dodavatelských firem, za pracovníka státních orgánů a dalších institucí, jako je například Policie ČR a další.

- Loupeže s rukojmím – Tento druh loupežných přepadení má shodné rysy jako typické loupeže, nicméně na rozdíl od nich je zde nátlak na vydání peněz vykonáván prostřednictvím ohrožování třetích osob, ať už jde o zaměstnance banky, nebo o její zákazníky.
- Loupeže tiché (skryté) – Cílem pachatele tichého způsobu provedení je především to, aby jeho jednání nebylo zpozorováno ostatními osobami vyskytujícími se v peněžním ústavu. Fakticky jde o kontakt mezi pachatelem a zaměstnancem na přepážce, kdy tento kontakt probíhá bez jakéhokoliv náznaku navenek.
- Telefonické – V tomto případě jde o telefonické výhrůžky s požadavkem na vydání peněz.
- Ostatní – Mezi ostatní jsou řazeny následující případy:
  - ⇒ Vniknutí do zázemí bez ohrožování personálu
  - ⇒ Přepadení přepravy peněžních hotovostí
  - ⇒ Výběr peněz pod nátlakem
  - ⇒ Přepadení klienta po odchodu z místa⁶²

Příklad loupeže v peněžních ústavech je poštovní loupež, která se stala v pátek 31. října 1997 v Dejvicích v Praze 6. Tři pachatelé zde přistavili pod otevřené okno v prvním patře pošty nákladní vozidlo Avie, které mělo v horní části vyříznutý otvor. Otvorem vystrčili žebřík k otevřenému oknu a po žebříku vnikli přes okno do místnosti pošty. Dva přítomné pokladníky spoutali a do přinesených pytlů z otevřeného trezoru odcizili 27 087 635 korun v hotovosti. Z okna pošty pak vyskočili na plachtu Avie. Z místa činu odjeli osobním autem a nákladní Avii zanechali pod oknem pošty. Policie pachatele sice vypátrala, ale soud je v červenci 2002 pro nedostatek důkazů osvobodil.⁶³

---

⁶² CHMELÍK, J. Současný stav a trendy páčání loupeží v peněžních ústavech: op. cit., s 20-21

⁶³ *Zajímavosti o bankovních loupežích*. Kriminálnístika [online]. [cit. 2015-11-13]. Dostupné z: <http://kriminálnístika.eu/kuriozity/banka.html>

Jako kuriózní způsob provedení loupeže označuje Chmelík⁶⁴ tzv. papírové loupežníky. Tento způsob provedení se vyznačuje tím, že pachatel vejde do banky a když na něj přijde řada, přistoupí k přepážce a pracovníci u přepážky jen předá lísteček s nápisem, že jde o loupežné přepadení a oznámí jí, aby mu vydala veškerou hotovost. Jak ukazuje praxe, tento způsob provedení je pro pachatele bankovních loupeží vcelku účinný, jelikož většinou z banky odcházejí s finanční hotovostí, aniž by si někdo další všiml, jakým způsobem k této hotovosti přišli. *Jako příklad papírové loupeže lze uvést situaci, kdy v říjnu 2004 vstoupil nemaskovaný pachatel do pobočky GE Capital Bank a zde předložil pracovníci na přepážce papírek s nápisem: „Žádné blbosti, držím dálkový odpalovač bomby. Dejte mně velké bankovky, jinak to tu vyhodím do vzduchu, a nic na mě nezkoušejte.“ Pachateli se tímto jednáním podařilo získat 50 000 Kč. Dalším příkladem, kdy pachatel provedl bankovní loupež papírkovým způsobem, je případ, kdy nemaskovaný pachatel přistoupil k bankovní přepážce, kde pracovníci předal papírek se sdělením, že jde o loupežné přepadení a aby mu vydala hotovost. Pracovnice na přepážce ale pachatele překvapila, když mu stroze odpověděla, že mu žádné peníze nedá. Pachatel pak jen beze slova opustil peněžní ústav.⁶⁵ Podle mého názoru tyto případy jen svědčí o tom, že těchto papírkových loupeží se dopouštějí spíše pachatelé amatéři, kteří ještě nemají zkušenosti s předchozí trestnou činností, ale protože se dostanou do finanční tísně, pokusí se opatřit si finanční prostředky tímto způsobem. Na základě druhého příkladu bych řekla, že v těchto případech půjde spíše o přepadení, které nebude mít pachatel moc podrobně naplánované a připravené, protože očekává, že v důsledku strachu proti němu nebude užit žádný odpor a peníze mu budou bez problému vydány. Nicméně situace, kdy se tomu tak nestalo, ho zaskočila a nevěděl, jak dál reagovat, tak banku raději opustil.*

2.3.2. Loupeže páchané s použitím zbraně

Loupeže v peněžních ústavech, ale i pouliční loupeže, jsou často páchany za použití zbraní. Tyto loupeže páchané s použitím zbraně jsou považovány za jedny z nejzávažnějších trestných činů. Za jeden z důvodů lze považovat to, že ozbrojeným loupežím je v médiích věnována značná pozornost, a to i přesto, že ze statistik plyne, že

---

⁶⁴ CHMELÍK, J. Současný stav a trendy páchaní loupeží v peněžních ústavech., op. cit., s. 20

⁶⁵ Ibid., s. 21

počet těchto loupeží se snižuje a jejich podíl na celkovém počtu spáchaných loupeží je malý. Například v roce 1990 se počet známých obětí ozbrojených loupeží v Austrálii zvýšil z asi 5000 ročně na více než 11 000 v roce 2001, nicméně letech 2001 až 2005 došlo k poklesu zpět na počet zhruba 6000.⁶⁶

Willis⁶⁷ uvádí, že co se týče plánování a přípravy ozbrojených loupežných přepadení, existují dva extrémní případy. V jednom z nich mluvíme o lupiči, který plánováním přepadení stráví času minimum nebo dokonce žádný. V tomto případě tedy pachatel nestráví žádný čas zkoumáním cíle přepadení, během přepadení většinou není maskován a nemá připravený ani žádný plán útěku. Tento typ lupiče nevolí zpravidla cíl svého přepadení v klidu, ale spíše ve stavu vnímaného zoufalství. Druhým extrémním případem je lupič, který přípravou přepadení stráví i několik týdnů. Takovýto pachatel před loupeží důkladně zkoumá cíl chystaného přepadení, podrobně prozkoumává veškerá bezpečnostní opatření, která mohou být přítomna, a pokud je to možné, podnikne kroky k jejich překonání. Hodně času stráví také organizací a přípravou únikové cesty. Tyto dva extrémy odrážejí amatérské/příležitostné a profesionální druhy pachatelů ozbrojených loupežných přepadení.⁶⁸

Přestože jsou při ozbrojených loupežných přepadeních nejčastěji používány nože, ve finančních institucích a obchodních provozovnách je stejně, nebo možná i více pravděpodobné, že zde bude během přepadení použita střelná zbraň.⁶⁹ Jako důvod lze uvést, že pro lupiče amatéra, který se častěji dopouští pouličních loupeží, bude opatření si střelné zbraně obtížnější, než opatření si nože.

Průzkumy o postojích pachatelů k oběti a o užití násilí nebo zbraně během páchaní zločinu lze rozdělit mezi ty, které popisují pachatelův postoj ke způsobenému následku na jejich oběti jako lhostejný, a na ty, které popisují pachatele mající potěšení z vyhrožování a ubližování svým obětem. Nicméně stupeň použitého násilí během ozbrojeného loupežného přepadení není ovlivněn jen osobou pachatele, ale je také závislý na reakci oběti a kolemjdoucích. Pachatelé většinou používají násilí, aby získali kontrolu nad svou obětí a nad situací, která je pro ně nepředvídatelná. Pokud oběť projeví odpor proti pachatelovým požadavkům, nebo mu ona či náhodný kolemjdoucí

---

⁶⁶ WILLIS, K. *Armed robbery: who commits it and why?* Trends & Issues in crime and criminal justice. Australian Institute of Criminology, 2006, No. 328.

⁶⁷ Ibid. s. 4

⁶⁸ Ibid. s. 4

⁶⁹ Ibid. s. 5

začne nějakým způsobem bránit, je výrazně zvýšeno riziko násilí. Lidé, kteří se postaví ozbrojenému lupiči do cesty, zvýší riziko, že pachatel způsobí fyzické zranění oběti či jiné osobě, která se u loupeže ocitla jen náhodou.⁷⁰

2.3.3. Loupežná přepadení transportů peněz

Kromě peněžních ústavů jsou loupežnými přepadeními také velice ohroženy transporty peněz. Pro tato loupežná přepadení je typické, že jsou velmi podrobně připravována a jejich pachateli většinou nejsou amatéři, nýbrž jde o pachatele profesionály. Součástí dokonale vypracovaného plánu je také obstarání si veškerých prostředků potřebných k přepadení. Příkladem těchto prostředků jsou zejména dopravní prostředky, které pachatelé použijí k útěku z místa činu, zbraně a prostředky, které pachatelé použijí k maskování.⁷¹

Při páchání loupežných přepadení transportu peněz pachatelé mohou využít tzv. chodníkového rizika, při kterém využijí situace, kdy posádka transportu peněz opustí vozidlo. Během transportu peněz členové posádky nesmějí z vozidla vystoupit, k tomu dochází jen v objektu, ze kterého, případně do kterého se peníze odvázejí. Pachatelé mohou také využít situaci, kdy řidič vozidla reaguje na silniční provoz a ze standardních důvodů zastaví. Může jít například o zastavení na křižovatce nebo na železničním přejezdu. Kromě dvou výše uvedených způsobů může také dojít k tomu, že pachatelé transportní vozidlo zablokují na veřejné komunikaci. Při tomto způsobu se pachatelé soustředí na to, aby vybrali co nejvhodnější místo. Hlavním kritériem pro výběr místa je pro pachatele to, aby šlo o co možná nejméně frekventované místo, a aby místo nebylo zajištěno prostřednictvím bezpečnostních kamer. Pachatelé buď přinutí posádku transportního vozidla k tomu, aby jim peníze vydala, nebo případně mohou použít výbušniny k proniknutí do transportního vozidla.⁷²

Jako případ loupežného přepadení přepravy peněz je možné uvést největší loupež v českých dějinách. *V září 2002 zablokovali tři ozbrojení lupiči na Evropské třídě na Praze 6 pancéřovaný vůz bezpečnostní agentury Group 4 Securitas a pod hrozbou střelných zbraní donutili posádku vozu vystoupit. Všechny tři členy posádky pak zavřeli*

⁷⁰ MATTHEWS, R. *Armed Robbery*. London: Willian Publishing, 2002. s. 37-39

⁷¹ PROTIVÍNSKÝ, M. *Bankovní loupeže: (přepadení bank, peněžních transportů a kriminalita v bankovníctví)*. Praha: Armex, 2001. s. 140

⁷² PROTIVÍNSKÝ, M.: op. cit. s. 156-160

v zadním prostoru vozu a s tímto vozem odjeli k Jivinskému rybníku poblíž Řeporyjské spojky. Zde přemístili peníze do připraveného osobního automobilu a členy posádky ponechali v pancéřovaném vozu. Policisté o necelé dvě hodiny později našli hořící osobní automobil, který pachatelé použili, u obce Nenačovice v okrese Beroun. Pancéřovaný vůz Group 4 Securitas převážel více než 150 milionů korun z centrály Citibank.⁷³

2.4. Pachatel

Pachatele loupeží je možné dělit do čtyř základních skupin. První skupina je tvořena pachateli profesionály, pro které loupežná přepadení představují jejich „zaměstnání“ a jde o jejich jediný zdroj finančních prostředků. Další skupinu tvoří tzv. příležitostní pachatelé, kteří se jen náhodou ocitnou při příležitosti vhodné pro loupež a tuto příležitost využijí. Také oběti jsou často vybrány jen náhodně, pro ně bohužel platí rčení „ve špatnou chvíli na špatném místě“. Třetí skupina je tvořena drogově závislími, pro které loupež představuje zdroj finančních prostředků pro uspokojení jejich závislosti. Poslední čtvrtá skupina je tvořena pachateli závislími na konzumaci alkoholu. Loupežná přepadení těchto pachatelů mají obdobné charakteristické znaky jako loupeže páchané osobami drogově závislími.⁷⁴

Na základě domácích i zahraničních výzkumů lze konstatovat, že mezi pachateli trestného činu loupeže významnou měrou převládají muži. Situace, kdy je pachatelem loupeže žena, jsou raritní. Podle výzkumů tvoří ženy pachatelky kolem 7 % z celkového počtu stíhaných pachatelů tohoto trestného činu. V případě, že se ale žena pachatelem stane, je pro ni typické, že své oběti uvádí do stavu bezbrannosti lstí. Jako druhý typický znak lze uvést, že její účast na trestném činu je taková, že vystupuje jako tzv. volavka. Co se týče věku pachatele, lze na základě nejrůznějších výzkumů konstatovat, že trestný čin loupeže je doménou zejména mladších osob, a to do věkové hranice 30–35 let.⁷⁵

Z pohledu dosaženého vzdělání se loupeží dopouštějí spíše osoby s nižším stupněm vzdělání, ve velké míře převládají pachatelé, jejichž dokončené vzdělání představuje jen

---

⁷³ *Zajímavosti o bankovních loupežích*. Kriminalistika [online]. [cit. 2015-11-13]. Dostupné z: <http://kriminalistika.eu/kuriozity/banka.html>

⁷⁴ KUČTA, J., VÁLKOVÁ, H. *Základy kriminologie a trestní politiky*. Praha: C.H. Beck, 2005. s. 402

⁷⁵ ROZUM, J., KOTULAN P., HÁKOVÁ, L., TOMÁŠEK, J. *Výzkum trestného činu loupeže v Praze*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2005. s.. 84

základní škola. Z této skutečnosti také plyne to, že jde většinou o osoby nezaměstnané, pro které je jejich tíživá finanční situace hlavním důvodem pro spáchání loupežného přepadení.⁷⁶

Na celkovém počtu spáchaných loupeží zaujímají největší podíl, kolem 60 %, ty loupeže, které jsou prováděny jen jedním pachatelem. Zbylé loupeže jsou nejčastěji prováděny současně maximálně třemi pachateli. Situace, kdy pachatelů účastných na loupeži je více než tři, jsou spíše výjimečné.⁷⁷

	Pod vlivem		Recidivisté		Nezletilí 1–14		Mladiství 15–17	
	Absolutně	%	Absolutně	%	Absolutně	%	Absolutně	%
2010	292	7%	1207	30%	128	3%	311	8%
2011	335	9%	1176	30%	128	3%	292	8%
2012	264	8%	1066	31%	136	4%	290	8%
2013	267	9%	1131	37%	90	3%	212	7%
2014	252	10%	1038	41%	88	3%	167	7%

Zdroj: Policejní statistiky⁷⁸

Z výše uvedené tabulky je patrné, že na páchaní trestného činu loupeže se ze značné části podílí pachatelé recidivisté. Jejich procentuální podíl na celkovém počtu spáchaných loupeží se mezi lety 2010–2014 pohybuje mezi 30 a 40 %, což představuje číslo poměrně vysoké. Často jde o osoby, které nejsou schopny si na svoje živobytí získat peněžní prostředky prostřednictvím činnosti, která není nelegální, proto svou finanční situaci řeší prostřednictvím trestných činů. Loupežná přepadení, která jsou páchána pachateli pod vlivem omamných látek, představují jen 8–10 % z celkového počtu spáchaných loupeží.

2.5. Oběť

Na základě statistických údajů lze označit jako nejčastější oběti trestného činu loupeže muže, jak ve svém výzkumu uvádí Rozum.⁷⁹ Z laického pohledu by mohlo jít o údaj vcelku překvapivý, protože by se na první pohled mohlo zdát, že žena by pro pachatele mohla představovat snadnější cíl, a to z toho důvodu, že žena při své obraně není schopna vyvinout takovou sílu, jaká by se dala očekávat od mužské oběti. Nicméně

⁷⁶ ROZUM, J., KOTULAN P., HÁKOVÁ, L., TOMÁŠEK, J.: op. cit. s. 85

⁷⁷ Ibid. s. 85

⁷⁸ Policie ČR. *Statistické přehledy kriminality* [online]. [cit. 2015-12-12]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>

⁷⁹ ROZUM, J., KOTULAN P., HÁKOVÁ, L., TOMÁŠEK, J.: op. cit., s. 86

jedním z důvodů, proč právě muži jsou častěji oběťmi loupeží, je to, že právě oni se častěji nacházejí na místech, kde dochází k pouličním loupežím. Muže je možné častěji než ženu potkat v nočních hodinách na nějakém odlehlém místě a pokud je ještě v podnapilém stavu, představuje pro pachatele vcelku snadný terč. Naproti tomu Svatoš⁸⁰ uvádí, že mezi nezletilými a mladistvými jsou oběťmi častěji chlapani než dívky, ale dospělé ženy se podle něj stávají oběťmi loupeží stejně jako muži, přičemž naopak jejich počet jako obětí loupeží je nepatrně vyšší oproti mužským obětem. Podle mého názoru ženy představují pro pachatele snadnější terč, a to z důvodu jejich snadnější přemožitelnosti. Přesto si myslím, že mužských obětí loupežných přeapadení bude více. Jako hlavní důvod vidím to, že právě muži se častěji nacházejí na místech, které jsou loupežnými přeapadeními nejvíce ohroženy.

U trestného činu loupeže se setkáváme se zvýšenou viktinností u určitých skupin osob, případně u osob vykonávajících konkrétní zaměstnání. Pod tím chápeme, že určité osoby mají větší pravděpodobnost, že se stanou obětí trestného činu. Jde o soubor jak osobnostních předpokladů, tak i vnějších činitelů, kvůli nimž se někdo častěji než jiné osoby může stát obětí trestného činu.⁸¹ Mezi osoby, u kterých existuje větší pravděpodobnost, že se stanou obětí trestného činu loupeže, patří například osoby, které vykonávají povolání taxikáře, nebo také osoby, které pracují v nejrůznějších provozovnách, kde se vyskytuje větší obnos peněz, jako jsou například kasina nebo čerpací stanice. Z těchto důvodů je nutné, aby osoby byly upozorňovány na místa, kde je četnost loupežného přeapadení vysoká. Také je nutné, aby osoby, jejichž zaměstnání je spojeno s vyšší viktinností, byly s touto informací seznámeny, a aby byly dostatečným způsobem proškoleny, jak mají reagovat, pokud tato skutečnost opravdu nastane.⁸²

Více ohrožené loupežnými přeapadeními jsou kromě výše uvedených osob také starší lidé. Tyto osoby představují pro pachatele často velmi snadnou kořist, jelikož možnost jejich fyzické obrany proti mladšímu muži je velice omezená. *Jako příklad lze uvést případ muže, který v Třinci brutálně přeapadl 60letou ženu tím, že ji srazil na zem a žádal po ní peníze. Ženě se nejprve podařilo pachateli vytrhnout, ten ji ale po několika*

---

⁸⁰ SVATOŠ, R. *Kriminologie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012. s. 130

⁸¹ GILLERNOVÁ, I. *Vybrané kapitoly z kriminalistické psychologie*. Praha: Karolinum, 2006. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze. s. 135

⁸² *Loupežná přeapadení na Frýdecko-Místecku*. Policie ČR [online]. [cit. 2016-01-05]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/loupezna-preapadeni-na-frydecko-mistecku.aspx>

*metrech dostihl, začal ji škrtit a přitom jí z ušních boltců vytrhl zlaté náušnice. Nakonec se zmocnil i její kabelky a s ní z místa činu utekl.*⁸³

Loupežné přepadení představuje pro oběť vysoce psychicky náročnou situaci. Tuto skutečnost je potřeba vzít na vědomí při jednání s osobou, která byla na loupežném přepadení účastna. První kontakt s obětí a následný výslech poškozeného je nutné této skutečnosti přizpůsobit. Je nutné volit správný psychologický postup výslechu, který nezvýší trauma napadené osoby. S poškozeným je také nutné zacházet s dostatečnou empatií. Pracovníci policie i justice jsou za tímto účelem seznamováni s poznatky z oboru viktimologie a podstupují nejrůznější psychologické výcviky, aby dokázaly s oběťmi trestných činů zacházet citlivě.⁸⁴

Přestože loupežná přepadení netrvají většinou dlouhý časový úsek, představují pro oběť psychickou zátěž, která je doprovázena silnými emocemi a strachem. V průběhu přepadení pachatel dává oběti pokyny, jak se má chovat a co po ní vyžaduje. Celá situace je umocněna tím, když pachatel k loupežnému přepadení použije zbraň, případně její maketu. Zda jde o zbraň skutečnou, nebo jen o maketu, je v tu chvíli pro oběť jen těžko rozpoznatelné. Pokud je pachatel přepadení amatér, který ještě nemá s loupežemi předchozí zkušenosti, může dojít k situaci, že krizovou situaci nezvládne a svůj strach se bude snažit překonat fyzickým útokem na oběť. Je důležité, aby oběť zachovala klid a žádným způsobem ho nevyprovokovala ke splnění výhrůžky. V těchto situacích se oběť mnohdy musí rozhodnout, zda vydá pachateli vše, co žádá, nebo vydá v ohrožení své zdraví a život.⁸⁵

Reakce napadených osob na loupežné přepadení jsou individuální a často velmi různorodé. Na jedné straně může napadená osoba reagovat racionálně a celou situaci okamžitě vyhodnotit. Takovéto reakce jsou však v praxi velmi raritní. Spíše je možné se s nimi setkat v případě loupežných přepadení v peněžních ústavech, kde jsou zaměstnanci na tyto situace připravováni a jsou školeni, jak mají zareagovat. Na druhou stranu může napadená osoba reagovat instinktivně, což ale ne vždy je možné považovat za bezpečné. Přírozenou reakcí na útok je úlek, který většinou trvá několik málo vteřin po začátku napadení. Dalšími negativními reakcemi na útok jsou strach a panika, které

---

⁸³ CHMELÍK, J. a kol. *Loupeže a možnosti prevence a obrany*. Praha: Themesis, 2006. s. 22-23

⁸⁴ Ibid. s. 20

⁸⁵ CHMELÍK, J. a kol. *Loupeže a možnosti prevence a obran: op. cit.*, s. 22-23

často převládnu nad racionálním myšlením. Rozhodující roli pak hraje míra subjektivního pocitu ohrožení v dané situaci, to, zda v chování obětí převládne instinkt nebo racionální jednání. V ojedinělých případech se během loupežného přepadení vyskytují reakce, které lze považovat vyloženě za nebezpečné. Jde zejména o případy, kdy oběť proti pachateli užije fyzickou obranu a nečekaně na pachatele zaútočí. Toto jednání je ale pro oběť samotnou velice nebezpečné a může dojít k tomu, že si tím jen způsobí těžší následky na životě a zdraví.⁸⁶

2.6. Motiv

Pod pojmem motiv chápeme vnitřní pohnutku osoby ke spáchání trestného činu.⁸⁷ Nejčastějším motivem ke spáchání trestného činu loupeže je finanční situace pachatele. Ta může být tak tíživá, že pachatele dožene až k tomu, že spáchá loupežné přepadení. Z tohoto důvodu se také na páchaní trestného činu loupeže z velké části podílí recidivisté a osoby závislé na výherních automatech, nebo na užívání omamných látek. Tyto osoby si obtížně vydělávají peněžní prostředky na živobytí a často si potřebují peníze opatřit co nejrychleji, protože potřebují financovat svou závislost. Ve velké většině případů má pachatel snahu získat peníze v hotovosti. I v případech, kdy se mu během loupežného přepadení podaří získat jiné movité věci, stejně následuje jeho snaha získat za tyto předměty peněžní prostředky.⁸⁸

K podobným závěrům došel při svém výzkumu také Richard Wright.⁸⁹ Podle něho nemůže dojít ke spáchání loupeže bez motivu. Není žádným překvapením, že jako modelovou motivaci pro páchaní trestného činu loupeže označuje tíživou potřebu po hotovosti. Nicméně většina pachatelů, kteří tvořili Wrightem zkoumaný vzorek, nespáchala loupež z důvodu potřeby peněžních prostředků pro financování nezbytností. Naopak čtyřicet z padesáti devíti pachatelů vypovědělo, že většinu hotovosti, kterou během loupežného přepadení získali, použili na financování nezákonné pouliční aktivity, jako je užívání drog a další. Většina pachatelů byla chronicky chudá a šla

---

⁸⁶ CHMELÍK, J. a kol. *Loupeže a možnosti prevence a obran: op. cit.*, s. 23-24

⁸⁷ MUSIL, J., KONRÁD, Z., SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C.H. Beck, 2004. s. 33

⁸⁸ ROZUM, J., KOTULAN P., HÁKOVÁ, L., TOMÁŠEK, J. *Výzkum trestného činu loupeže v Praze*. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2005s. 32

⁸⁹ WRIGHT, R., DECKER, S. H. *Robbers on Robbery: Prevention and the Offender* [online]. National Criminal Justice Reference Service, 2002 [cit. 2015-11-12]. Dostupné z: <https://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/grants/193800.pdf>. s. 1s. 4

z jedné finanční krize do druhé. Nicméně většina z těchto krizí byla způsobena jen jejich vlastním chováním.⁹⁰

---

⁹⁰ WRIGHT, R., DECKER, S. H.: op. cit., s. 5

3. Typické stopy

Během páchaní trestného činu loupeže dochází ke vzniku širokého spektra různých druhů stop. Nicméně tyto stopy nevznikají jen ve stadiu konání trestného činu. Vznik kriminalisticky relevantních stop je typický jak pro přípravu trestného činu, tak i pro fázi, která nastává po jeho dokonání. Největší množství stop zanechává loupežné přepadení, které je pácháno s užitím přímého fyzického násilí. Naproti tomu pokud pachatel jen uvede svou oběť do stavu bezbrannosti lstí nebo použije pohrůžku bezprostředního násilí, množství vzniklých stop je výrazně menší.⁹¹

Za typické stopy pro trestný čin loupeže lze jednoznačně označit stopy ve vědomí neboli stopy paměťové. Jejich nositelem je tedy člověk, respektive jeho paměť. Paměť je definována jako psychický proces, který se skládá ze čtyř základních bodů, a to:⁹²

- Impregnace = schopnost uložit paměťové stopy
- Retence = schopnost uchovat paměťové stopy
- Reprodukce = schopnost vybavit si paměťové stopy
- Zapomínání = proces ztráty paměťových stop

Proces, ve kterém dochází k fixaci paměťové stopy, určitou chvíli trvá. Proto existují případy, kdy osoba není schopna popsat děj před konkrétní kriminalisticky relevantní událostí nebo naopak děj po této události. Je samozřejmé, že nikdo není schopen si zapamatovat všechno. Zpravidla lze říci, že skutečnosti vzbuzující u člověka pozornost jsou zpravidla tímto člověkem vnímány jasněji a barvitěji než skutečnosti, které jsou mu lhostejné.⁹³ Proto jisté specifikum pro paměťové stopy představuje motivace osoby, v jejímž vědomí se paměťová stopa fixuje. Může tak nastat situace, kdy osoba viděla kriminalisticky relevantní skutečnosti, ale protože jim nepřisuzovala žádnou důležitost, nedošlo k vytvoření paměťové stopy.⁹⁴

Při většině loupežných přepadení dochází ke styku oběti a pachatele. Při tomto styku má oběť možnost zapamatovat si podobu pachatele a následně ji popsat orgánům

⁹¹ MUSIL, J., KONRÁD, Z., SUCHÁNEK, J.: op. cit., s. 48

⁹² STRAUS, J., PORADA, V. *Systém kriminalistických stop*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2006. s. 30-33

⁹³ MUSIL, J., KONRÁD, Z., SUCHÁNEK, J.: op. cit., s. 441

⁹⁴ MUSIL, J. *Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů*. Praha: Karolinum, 1992. s. 73

činným v trestním řízení. Nicméně jsou zde i přepadení, kdy si oběť pachatelovu podobu zapamatovat nedokáže, nebo dokonce nestihne. Jako jeden z důvodů lze uvést to, že loupežné přepadení představuje pro oběť situaci neobvyklou, neočekávanou. Na jednu stranu může tato situace vzbudit u oběti živou pozornost. To má za následek, že je pak schopna popsat celý vývoj loupežného přepadení, včetně nejrůznějších detailů a pachatelovy podoby. Na druhou stranu jde ale o situaci pro oběť velice stresující, tudíž po přepadení může nastat situace, kdy oběť sice je schopna popsat základní údaje o průběhu přepadení, nicméně už není schopna popsat podobu pachatele, případně podat jiné informace, které by vedly k objasnění trestného činu. Dále také může dojít ke ztrátě paměti oběti, a to hlavně v etapě, kdy se vyšetřovatelé pokouší, aby si oběť znovu přepadení vybavila. K tomu dochází zejména proto, že přepadení je pro oběť velice traumatizující, a proto jsou z paměti veškeré vzpomínky na něj vytlačeny.⁹⁵

Dalším druhem stop, k jejichž vzniku typicky dochází při páchání trestného činu loupeže, jsou stopy materiální, neboli stopy hmotné. Tyto stopy jsou charakterizované tím, že k jejich vzniku dochází kdekoli mimo lidské vědomí, mimo lidskou paměť. Materiální stopy trestného činu loupeže vznikají nejčastěji tehdy, pokud dochází k použití přímého fyzického násilí. V případě uvedení do stavu bezbrannosti lstí nebo pohrůžky bezprostředního násilí materiální stopy nejsou tak časté. Typicky tyto stopy nalézáme na:⁹⁶

- Místě činu – Zde nalézáme například stopy krve, sliny na nedopalcích cigaret, zbraně, stopy střelby, pachové stopy, věci ztracené a zapomenuté pachatelem a další.
- Těle a oděvu oběti – Na těle oběti nalézáme různé typy poranění jako pozůstatek po zápasu s pachatelem. Jde například o řezné či bodné rány, různé pohmožděniny a zhmožděniny. To jsou vnější zranění viditelná pouhým okem, nicméně je také nutné, aby oběť podstoupila lékařskou prohlídku. Kromě vnějších zranění, která jsou na první pohled viditelná, mohla totiž oběť utrpět i různá vnitřní zranění.
- Těle a oděvu pachatele – Ty vznikají často jako stopy po obraně oběti. Na těle pachatele pak můžeme nalézt vlasy, krevní stříkance, kontaktní mikrostopy, ale

⁹⁵ MUSIL, J., KONRÁD, Z., SUCHÁNEK, J.: op. cit., s. 441

⁹⁶ MUSIL, J. a kol. *Kriminalistika: vybrané problémy teorie a metodologie*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2001. s. 59

také povýstřelové zplodiny, stopy barvy z nástražných zabezpečovacích prostředků atp.

- Předmětech, které byly použity při loupeži – Jako příklad lze uvést vlasy na maskovacích kuklách, na noži krev oběti, na střelných zbraních povýstřelové zplodiny atp.

Vedle paměťových a materiálních stop nacházejí svůj význam při vyšetřování loupeže i další věcné důkazy. Hlavním věcným důkazem je bezesporu zbraň, kterou pachatel použil k provedení loupežného přepadení. Ve většině případů dochází k tomu, že si pachatel zbraň z místa činu odnese. Pokud se tak stane a následně si pachatel zbraň ponechá v držení, je možné ji nalézt při následné domovní prohlídce. Častá je také situace, kdy se pachatel zbraně zbaví během útěku z místa činu. Proto je nutné, aby vyšetřovatelé prohledali blízké okolí místa činu. Jakmile je zbraň nalezena, musí z ní být odebrány otisky, protože je možné, že podle nich bude možné nalézt pachatele v situaci, kdy pachatel ještě není znám.⁹⁷

Významnou roli hrají také věci, které pachatel z místa činu odcizil. Jako příklad těchto věcí lze uvést šperky, peníze, peněženky a další. Většinu těchto věcí, tedy s výjimkou peněz, je možné individuálně identifikovat. Neboli je možné odvodit jejich souvislost s vyšetřovaným případem. Pokud jsou pak tyto předměty nalezeny během prohlídky u potenciálního pachatele, lze dovodit jeho spáchání konkrétního loupežného přepadení.⁹⁸

V praxi občas pachatelé nechají na místě činu poměrně kuriózní důkazy. *Jako příklad lze uvést případ, kdy pachatel napadl tři muže a odcizil veškeré jejich cennosti, nicméně při útěku z místa činu ztratil svůj občanský průkaz, který pak našel jeden z poškozených. Pro policisty pak nebylo problém takového pachatele hned druhý den zadržet.*⁹⁹ *Tuto chybu si určitě musí vyčítat ještě nyní.*

---

⁹⁷ MUSIL, J. Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů. Praha: Karolinum, 1992. s. 73

⁹⁸ Ibid. s. 73

⁹⁹ *Tlupa lupičů v Hradci utíkala s pěti tisíci, jeden ale ztratil občanku.* Novinky.cz [online]. [cit. 2016-02-13]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/krimi/282145-tlupa-lupicu-v-hradci-utikala-s-peti-tisici-jeden-ale-ztratil-obcanku.html>

4. Typické vyšetřovací situace

Pod pojmem vyšetřovací situace chápeme faktický stav, ve kterém se nachází vyšetřování trestného činu v určitém časovém okamžiku. Vyšetřovací situace představují důležitý pojem, jelikož vyšetřování trestného činu je složitý proces, který se neustále vyvíjí, mění a jeho průběh je ovlivňován celou řadou faktorů. Aby bylo možné se v tomto plynulém toku událostí a faktů orientovat, je nutné, aby se kriminalisté v určitém časovém okamžiku pokusili popsat jednotlivé prvky nastalé situace, její strukturu, a slovně ji popsali. Tento postup je potřeba učinit v situaci, kdy se orgány činné v trestním řízení mají rozhodovat o svém dalším postupu. A to zejména tehdy, když další postup vyšetřování není úplně jednoznačný a musí dojít k volbě mezi několika variantami postupu.¹⁰⁰

Při metodice vyšetřování trestného činu loupeže je pozornost věnována počáteční vyšetřovací situaci. Tento typ vyšetřovací situace vzniká ihned po získání prvních náznaků o tom, že došlo ke spáchání trestného činu. Důležitost je jim přisuzována proto, že na nich závisí průběh vyšetřování a případně i jeho úspěch. Jejich utváření je ovlivněno především následujícími faktory:¹⁰¹

- Včasnost oznámení o spáchání trestného činu
- Věrohodnost a přesnost informací v oznámení
- Rychlost reakce policejních orgánů na učiněné oznámení
- Charakter, kvalita a kvantita nasazených prostředků, které má policie k dispozici
- Kvalita a kvantita informací nashromážděných již prvotními úkony

Skutečnost, že došlo ke spáchání trestného činu loupeže, bývá zpravidla oznamována včas. Včasné oznámení představuje předpoklad pro vytvoření příznivé počáteční vyšetřovací situace. Nejpriznivější je situace, kdy je loupež oznámena ve chvíli, kdy se pachatel ještě nevzdálil z místa činu. V tom případě mohou vyšetřovatelé pátrat po pachateli tzv. po horké stopě, tedy ještě před tím, než dojde k jeho ukrytí na

---

¹⁰⁰ PORADA, V. *Kriminalistika I.* Olomouc: Univerzita Palackého, 1995. s. 47-48

¹⁰¹ KONRÁD, Z. *Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů.* 2. rozš. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1996. s. 49

neznámé místo. Pokud se již pachateli podaří uprchnout a schovat se do bezpečného úkrytu, je pátrání po něm velice ztíženo.¹⁰²

Na základě nashromážděných informací je možné v rámci vyšetřování loupeží rozlišovat následující typické počáteční vyšetřovací situace:

- Zjištěné skutečnosti nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin loupeže, pachatel nebo spolupachatel byl zajištěn na místě činu nebo v jeho bezprostřední blízkosti – V tomto případě jde o nejpříznivější vyšetřovací situaci. Vyšetřování pak přechází rovnou do fáze rozvinutého dokazování, sdělením obvinění pachateli. Tato fáze je charakteristická tím, že je zaměřena na shromažďování důkazů prokazujících místní, časové a příčinné souvislosti mezi jednáním pachatele a spáchaným trestným činem. Pokud nedošlo na místě činu k zadržení všech pachatelů, soustředuje se vyšetřování na sběr informací ke ztotožnění dalších pachatelů a následném pátrání po nich. Případně dochází k pátrání po různých prostředcích, které byly použity při spáchání trestné činnosti, a také po věcech, které byly při trestné činnosti odcizeny.¹⁰³
- Zjištěné skutečnosti nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin loupeže, ale došlo k usmrcení pachatele nebo spolupachatele (nebo byl těžce zraněn) na místě činu nebo v jeho bezprostřední blízkosti, a to v důsledku obrany napadeného – Jako zvláštnost této vyšetřovací situace je označována skutečnost, že kromě shromažďování informací o spáchané trestné činnosti jsou shromažďovány také důkazy, které potvrdí nebo vyvrátí důvodnost podmínek nutné obrany.¹⁰⁴
- Zjištěné skutečnosti nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin loupeže, identita pravděpodobného pachatele zatím není známá, ale jsou k dispozici údaje potřebné k jejímu zjištění – Tato počáteční situace je typická tím, že jsou k dispozici jen identifikační znaky, které popisují osobu pachatele, jeho charakteristické znaky, nebo dokonce může být k dispozici fotografie pořízená z bezpečnostních kamerových systémů. Možná je také situace, kdy je známo buď částečné, nebo dokonce celé pachatelovo jméno. Zdrojem takovýchto informací jsou zpravidla

---

¹⁰² STRAUS, J. *Kriminalistická metodika*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2008. s. 72

¹⁰³ MUSIL, J., KONRÁD, Z., SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C.H. Beck, 2004. s. 441-442

¹⁰⁴ Ibid. s. 442

osoby obětí, svědků nebo již zmíněné záznamy z kamerových systémů. Tyto informace představují podklad pro sestavení portréту osoby pachatele, který může následně být využit při pátrání po pachateli.¹⁰⁵

- Zjištěné skutečnosti nasvědčují tomu, že byl spáchán trestný čin loupeže, nicméně informace o identifikačních znacích pachatele, případně pachatelů, nejsou k dispozici nebo jsou pouze povrchní, a nejsou k dispozici ani identifikační znaky odcizených věcí – K takové situaci dochází například ve chvíli, kdy je pachatel maskován nebo jde o napadení ze zálohy a oběť není schopna pachatele popsat. Je nutné, aby se další postup vyšetřování zaměřil na zdokumentování dostupných pramenů, získání informací o identifikačních znacích pachatele, typování pravděpodobného pachatele, získání údajů o identifikačních znacích odcizených věcí a prostředků použitých ke spáchání loupeže, včetně pátrání po nich.¹⁰⁶
- Zjištěné skutečnosti (kromě výpovědi oběti) nenasvědčují tomu, že došlo ke spáchání trestného činu, ale informace ke zjištění totožnosti pachatele nejsou k dispozici a identifikační znaky odcizených věcí se nedaří zjistit – Tato vyšetřovací situace může nastat, pokud poškozená osoba podá oznámení o loupežném přepadení s velkým časovým odstupem od okamžiku, kdy byl tento trestný čin spáchán, případně už není schopna podat výpověď o útoku, její výpověď trpí vážnými logickými rozpory, nebo jsou informace zjištěné při šetření na místě činu a v jeho blízkosti v rozporu s výpovědí oznamovatele. Počáteční fáze vyšetřování je zaměřena na zjišťování pramenů důkazů podporujících, ale i vyvracejících informace a skutečnosti, které oznamovatel uvedl v oznámení. Dále je také vypracováno schéma pohybu oběti před loupeží, jsou posuzovány osobní poměry oznamovatele, pachatele i oběti a jsou důsledně prověřovány výpovědi oznamovatele pomocí všech dostupných prostředků.¹⁰⁷

Podle mého názoru bude v praxi nejčastěji se vyskytující počáteční vyšetřovací situace ta, kdy zjištěné skutečnosti sice budou nasvědčovat tomu, že došlo ke spáchání trestného činu loupeže, nicméně budou zcela chybět identifikační znaky pachatele, nebo

---

¹⁰⁵ STRAUS, J., *Kriminalistická metodika*: op. cit., s. 69

¹⁰⁶ PORADA, V.: op. cit., s. 39

¹⁰⁷ STRAUS, J., *Kriminalistická metodika*: op. cit., s. 69

budou shromážděné informace o identifikačních znacích nedostatečné. Jako hlavní důvod vidím to, že loupeže jsou často páhány, aniž by měly nějaké svědky odlišné od osoby oběti, a pro oběť představuje loupežné přepadení tak stresující situaci, že si v průběhu vůbec není schopna podobu pachatele zapamatovat a tedy ani při následném výslechu popsat.

5. Zvláštnosti podnětů k vyšetřování

Aby mohlo dojít k vyšetřování a následnému objasnění trestného činu, musí se o něm nejprve orgány činné v trestním řízení dozvědět. Je tedy potřeba, aby orgány činné v trestním řízení získaly nějaký podnět, na jehož základě mohou usuzovat, že byl spáchán trestný čin. Kriminální statistiky odrážejí jen kriminalitu registrovanou, tedy tu, která vyšla najevo a proto mohla být ve statistikách evidovaná. Kriminalita registrovaná ale představuje jen část skutečné kriminality, protože vedle ní existuje ještě kriminalita latentní. Tato latentní kriminalita představuje souhrn trestných činů, o jejichž spáchání se orgány činné v trestním řízení nedozvěděly, jelikož z nejrůznějších důvodů nebyl dán podnět k vyšetřování.¹⁰⁸

Pro vyšetřování trestného činu loupeže je typické, že nejčastějším podnětem k zahájení vyšetřování je oznámení, které je učiněno buď telefonicky, nebo ústně. Loupeže nejčastěji oznamují osoby, které se staly obětí tohoto trestného činu, případně může být oznámení podáno také jejich rodinným příslušníkem. Oznámení od poškozeného nejčastěji obsahuje informace o místě činu, o pachateli a o věcech, které pachatel odcizil. Velmi důležitou roli hraje osoba policisty přijímajícího oznámení, protože jeho včasná aktivita může výrazně přispět k objasnění trestného činu. Je potřeba se již od počátku zabývat věrohodností informací, které poškozená osoba v oznámení uvedla, protože na výsledku vyšetřování má svůj individuální zájem, a tak mohlo dojít ke zkreslení určitých informací.¹⁰⁹

Není výjimkou, když je oznámení podáno od osob, které se staly očitými svědky loupežného přepadení. Ty zpravidla informují orgány činné v trestním řízení o spáchané loupeži telefonicky. Oznámení svědků mají oproti oznámení poškozených jistá specifika. Svědek není loupežným přepadením tak traumatizovaný, a ani není při pozorování loupeže pod takovým psychickým tlakem jako sama oběť, proto daleko častěji může podat popis pachatele a je schopen vypovědět, jak loupežné přepadení probíhalo. Na druhou stranu zpravidla není schopen popsat věci, které pachatel poškozenému odcizil. Motivace k oznámení loupeže je u svědků odlišná od motivace u

---

¹⁰⁸ STRAUS, J. *Kriminalistická metodika*: op. cit., s. 70-71

¹⁰⁹ MUSIL, J., KONRÁD, Z., SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C.H. Beck, 2004. s. 415-416

osoby poškozené. K oznámení svědka motivuje spíše veřejný zájem, kdy chce pomoci při ochraně společnosti před nebezpečnými pachateli.¹¹⁰

Důležitou roli v případě podaného oznámení hraje včasnost tohoto podání. Čím dříve od spáchání loupeže je oznámení podáno, tím rychleji jsou orgány činné v trestním řízení schopné na dané oznámení zareagovat a tím větší existuje pravděpodobnost, že pachatel bude dopaden. Velmi přínosná jsou oznámení, na jejichž základě je možné sledovat pachatele po tzv. horké stopě. Toto sledování je specifické tím, že k pátrání po pachateli dochází bezprostředně po spáchání trestného činu, obvykle přímo z místa činu, a cílem je okamžité zadržení pachatele, který je na útěku. Důležité je takového pachatele chytit ještě předtím, než se ukryje, protože pak je jeho dopadení již velice ztíženo.¹¹¹ K takovému pátrání po horké stopě může dojít v situaci, kdy svědek pozoruje z okna svého bytu probíhající loupežné přepadení a nahlásí to policejnímu orgánu, který při rychlém výjezdu hlídky může ještě pachatele dopadnout na místě činu nebo v jeho bezprostřední blízkosti.

Na rozdíl od ostatních trestných činů, v případě vyšetřování trestného činu loupeže se jen sporadicky setkáváme s oznámeními, která jsou nepravdivá. Nicméně v případě, že je nepravdivé oznámení podáno a osoba se snaží loupež inscenovat, prokázání nepravdivosti bývá velice obtížné. Nejčastější je pak situace, kdy inscenátor neuvede nikoho konkrétního jako pachatele oznamovaného činu a popis údajného pachatele si vymyslí. Jako důvod, proč se někdo uchýlí k tomu, že nahlásí loupež, která se ve skutečnosti nestala, lze uvést například zakrytí manka nebo pokud se oznamovatel zmocní cizích věcí, které mu byly svěřeny.¹¹² *Jako příklad lze uvést situaci, kdy šestnáctiletý mladík z Kladna oznámil policii, že se stal obětí trestného činu loupeže. Uvedl, že byl napaden dvěma neznámými muži, kteří mu odcizili finanční hotovost, mobilní telefon a další osobní věci. Policisté se nejprve intenzivně případem zabývali, aby pachatele dopadli. Prostřednictvím operativního šetření ale bylo zjištěno, že se údajně spáchaná loupež nestala a mladík si celou věc vymyslel. Důvodem bylo, že nemohl matce vrátit peníze, které si od ní půjčil.*¹¹³ Mimo tyto běžně se vyskytující

---

¹¹⁰ STRAUS, J. *Kriminalistická metodik*: op. cit., s 70

¹¹¹ Ibid. s. 71

¹¹² KONRÁD, Z. *Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů*. 2. rozš. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1996. s. 51

¹¹³ *Fingovaná loupež: Mladík si přepadení vymyslel*. Policie ČR [online]. [cit. 2016-02-13]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/sprava-stredoceskeho-kraje-zpravodajstvi-fingovana-loupez.aspx>

důvody ale dochází občas k případům, kdy ani sama osoba fingující loupež není schopna uvést důvod. *K takovému případu došlo v Lounech, kde měla být dvacetiletá žena napadena na Komenského náměstí. Žena uvedla, že kolem šesté hodiny ráno vystupovala z autobusu městské hromadné dopravy a následně byla přepadena neznámým pachatelem, který k ní měl přistoupit zezadu, udeřit ji pěstí do nosu, až jí začala téct krev, a pokusit se jí odcizit kabelku. Pachatel pak z místa činu utekl. Okamžitě po nahlášení začali policisté případ intenzivně vyšetřovat, provedli ohledání místa činu, zajistili stopy, vyhodnotili kamerové záznamy a vyslechli svědky. Následným šetřením začaly vycházet najevo skutečnosti, které nasvědčovaly tomu, že trestný čin spáchaný nebyl a během následných intenzivních výslechů se žena přiznala, že si celou věc vymyslela, nicméně sama nebyla schopna uvést motiv svého jednání.*¹¹⁴ Podle mého názoru nejrozšířenějším důvodem, proč si někdo vymyslí přepadení, budou výmluvy, a to buď pro rodinné příslušníky, jako jsou rodiče, případně partner, nebo pro zaměstnavatele. Výmluvy budou přicházet právě ve chvíli, kdy dotyčný bude mít problémy s vysvětlením, proč není schopen vrátit dlužné peníze, případně kam se poděl mobil, šperky a další věci, které jsou ve skutečnosti ztracené, ukradené, nebo dokonce propité. Důvodem pro fingování loupeže ale může být také potřeba vysvětlit svou absenci na určitém místě. *Jako příklad lze uvést případ, který se stal v Praze, kdy si mladík vymyslel, že byl napaden neznámými pachateli, a jako důkaz uvedl roztrženou bundu, což měli udělat pachatelé předtím, než se vzdálili z místa činu. Nakonec ovšem vyšlo najevo, že se mladíkovi jen nechtělo do školy a potřeboval najít výmluvu pro svou matku.*¹¹⁵

V neposlední řadě je nutné uvést, že také nastávají situace, kdy poškozená osoba trestný čin vůbec nenahlásí a čin tak zůstává latentní. Tato situace může skončit tak, že trestný čin již latentním zůstane a orgány činné v trestním řízení se tedy o jeho spáchání vůbec nedozví. Nebo může dojít k tomu, kdy skutečnost, že byl spáchan trestný čin, je následně zjištěna prostřednictvím operativně pátracích prostředků, nebo může dojít k odhalení trestného činu během vyšetřování trestného činu úplně odlišného.¹¹⁶

---

¹¹⁴ *Fingovaná loupež LOUNY: Policisty zaměstnala na desítky hodin. Policie ČR [online]. [cit. 2016-02-13]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/fingovana-loupez-100093.aspx>*

¹¹⁵ *Falešné omluvenky do školy i pro partnerku. Denik.cz [online]. [cit. 2016-01-05]. Dostupné z: <http://www.denik.cz/praha/pachateli-loupeze-poskytovaly-prvni-pomoc-jeho-obeti-20150222-p415.html>*

¹¹⁶ MUSIL, J. *Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů*. Praha: Karolinum, 1992. s. 76

6. Zvláštnosti počátečních úkonů

Počáteční úkony představují velmi důležitou část celého vyšetřování. Právě toto stadium do velké míry rozhoduje o tom, zda celé vyšetřování dospěje k zdárnému konci, či nikoli – tedy k objasnění trestného činu. Je nutné, aby ihned na počátku vyšetřování byly správně vymezeny a realizovány počáteční vyšetřovací a operativně pátrací úkony. Na jejich základě následně dochází k vytyčení směru, jakým bude další vyšetřování vedeno, a jaké vyšetřovací verze budou vytvořeny.¹¹⁷

Okruh počátečních vyšetřovacích a pátracích úkonů se liší v závislosti na typu trestného činu. To, jaké počáteční úkony jsou v konkrétním případě zvoleny, je závislé také na druhu vzniklých stop. Každý trestný čin má totiž své specifické stopy, které se při jeho páchání nejčastěji vyskytují. Zvláštnosti počátečních úkonů při vyšetřování loupeží se tedy snaží vymežit, jaké druhy vyšetřovacích a operativně pátracích počátečních úkonů se vyskytují nejčastěji při vyšetřování již zmíněné loupeže. Dále se snaží vymežit, jaké zásady je třeba při provádění těchto úkonů dodržovat, a s jakými obtížemi by se vyšetřovatelé případně mohli setkat.¹¹⁸

6.1. Výslech oznamovatele

Výslech představuje specifickou kriminalistickou metodu, pomocí které se získávají formou výpovědi kriminalisticky a právně významné informace o kriminalisticky významných skutečnostech. Informace o trestném činu jsou uloženy ve formě paměťových stop ve vědomí člověka. Cílem výslechu je pak získat tyto informace, které se ve vědomí člověka zformovaly v příčinné souvislosti s kriminalisticky významnou událostí. Tyto informace by měly být úplné a věrohodné, aby mohly pomoci ke zjištění skutkového stavu věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti.¹¹⁹

Specifikem paměťových stop je ochota osoby poskytnout informace. Z tohoto důvodu je důležité dělení výslechu z hlediska vztahu vyslýchané osoby k vlastní výpovědi. Podle tohoto kritéria se výslechy dělí na výslech osob, které chtějí vypovídat

---

¹¹⁷ PJEŠČAK, J. *Kriminalistika: Učebnice pro právnické fakulty*. 3. přepr. a dopl. vyd. Praha: Naše Vojsko, 1986. s. 232

¹¹⁸ MUSIL, J., KONRÁD, Z., SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C.H. Beck, 2004. s. 416

¹¹⁹ NĚMEC, M. *Výslech a taktika jeho provádění ve speciální výslechové místnosti*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2003. s. 7

pravdu a jejichž úmysl se kryje s nastalým následkem, výslech osob, které chtějí vypovídat pravdu, avšak úmysl se z některých objektivních nebo subjektivních důvodů s nastalým následkem nekryje, a výslech osob, které nechtějí vypovídat pravdu. Jelikož bývá výslech oznamovatele zpravidla prvotním zdrojem informací, je nutné, aby se vyšetřovatelé při výslechu pomocí správných otázek také zaměřili na to, aby si udělali představu o vztahu vyslýchané osoby k vlastní výpovědi. A podle toho byli schopni posoudit, zda vyslýchaná osoba vypovídá pravdu, či nikoli, a pokud vypovídá lživě, zda jde o úmysl, či nikoli.¹²⁰

Při výslechu oznamovatele trestného činu loupeže by měly být pokládány takové otázky, které budou směřovat ke zjištění, proč a za jakých okolností se oznamovatel vyskytl na místě činu, případně jak se na místo činu dostal, kdy ke spáchání činu došlo, přesný popis věcí, kterých se podařilo pachateli zmocnit, odkud a jak se na místo činu dostal pachatel a v případě, že byl s pachatelem předem navázán kontakt, tak kde k tomu došlo, popis skutečností, které loupeži předcházely, popis pachatele, popis motorového vozidla, které pachatel při loupeži použil, popis toho, jakým způsobem byla loupež spáchána, jaký druh a intenzita násilí byla pachatelem použita, jaké další prostředky, jako například zbraně, byly ze strany pachatele použity ke spáchání loupeže, jaká byla reakce poškozeného na přepadení, zda v průběhu přepadení volal o pomoc, zda se bránil. Důležité je také zjistit, kdo mohl vědět, kdy a kde se bude poškozený nacházet a co bude mít v tu chvíli u sebe, zda existují další osoby, které se staly svědky loupeže a mohly by poskytnout informace o spáchaném trestném činu.¹²¹ Je nutné zmínit, že volba pokládaných otázek se významně neliší podle toho, zda vyslýchanou osobou je poškozený, nebo očitý svědek.¹²²

Způsob výslechu je nutné přizpůsobit osobě vyslýchaného a vyslýchající musí v určitých případech zvolit speciální taktiku výslechu, která bude odpovídat speciálním okolnostem stavu vyslýchané osoby. Především pro poškozené osoby představuje loupežné přepadení značný nápor na psychiku. Proto se mohou nacházet ve stavu psychického či fyzického traumatu. A to zejména pokud je výslech prováděn nedlouho po činu. Všechny tyto okolnosti pak také mohou ovlivnit kvalitu a věrohodnost

---

¹²⁰ MUSIL, J., KONRÁD, Z., SUCHÁNEK, J.: op. cit., s. 327

¹²¹ Ibid. s. 328-329

¹²² STRAUS, J. *Kriminalistická metodika*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2008. s. 74

informací získaných od vyslychaného, kdy může docházet například ke zkreslování informací nebo dokonce k podání informací nepravdivých.¹²³

Pokud dochází k výslechu osob, které jsou těžce zraněné, případně v podnapilém stavu, je záhodné zkrátit čas na nezbytné minimum. Pokládáné otázky mají směřovat pouze ke zjištění základních informací, které jsou pro policii potřebné, aby mohla pátrat po pachateli. V případě, že bude nutné od těchto osob získat další informace, bude nutné podrobný výslech provést později, až k tomu bude osoba zdravotně způsobilá.¹²⁴

6.2. Pronásledování pachatele po horké stopě

Pronásledování pachatele po horké stopě je možné uskutečnit jen za splnění určitých podmínek. Jde o způsob pátrání prováděný nejčastěji policejními orgány, který je uskutečňován v případě, že trestný čin je oznámen bezprostředně po jeho spáchání, a zpravidla je prováděn přímo z místa činu. K zahájení pátrání dochází, jakmile policejní orgány získají informace, na jejichž základě lze určitou osobu považovat za pachatele trestného činu a tuto osobu vypátrat.¹²⁵ Pátrání je vedeno různými složkami policie, především jde o policisty výjezdových skupin, pracovníky Služby kriminální policie a pořádkové policie.¹²⁶

Pátrání po osobách a věcech představuje součást každodenní kriminalistické praktické činnosti, do které jsou zapojeny všechny pátrací útvary Policie ČR. Pátrání představuje jednu z forem policejní činnosti. Jde o specifickou metodu představující systém preventivních, organizačních, operativně pátracích, administrativně evidenčních či jiných opatření a úkonů, které jsou zaměřeny k nalezení a zajištění hledaných objektů důležitých pro trestní řízení.¹²⁷ Pronásledování pachatele pak představuje rychlé a organizované uvedení do pohotovosti všech možných sil a prostředků za účelem zadržení pachatele, který je na útěku. Důležité je zadržet takového pachatele dříve, než se mu podaří ukrýt se na neznámém místě, protože po tom už je jeho zadržení velice ztíženo.¹²⁸ Na základě výše zmíněného je jasné, že v tomto případě hraje velmi

---

¹²³ NĚMEC, M.: op. cit., s. 42

¹²⁴ Ibid. 23

¹²⁵ KOVÁRNÍK, L. *Pátrací a policejní akce*. 2. roz. a dopl. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. s. 9

¹²⁶ MUSIL, J., KONRÁD, Z., SUCHÁNEK, J.: op. cit., s. 416

¹²⁷ KOVÁRNÍK, L.: op. cit., s. 9-11

¹²⁸ STRAUS, J: op. cit., s. 73

důležitou roli časový faktor. V případě, že loupež není oznámena bezprostředně po spáchání, je velice pravděpodobné, že se pachatel již ukryl, zbavil se usvědčujících důkazů a také už s největší pravděpodobností došlo ke zničení stop, díky kterým by mohlo být po pachateli pátráno přímo z místa činu.

Pátrání po pachateli po horké stopě je možné realizovat prostřednictvím různých pátracích prostředků, mezi něž patří například:

- Navedení služebního psa na pachovou stopu pachatele – Aby bylo použití pátracího psa účinné, je velmi důležité jeho včasné užití. Je proto nutné psovoda povolat co nejrychleji po tom, co bylo spáchání trestného činu oznámeno. Dále je velmi důležité, aby bylo dobře zajištěno místo činu. Na místo činu se nesmí dostat osoby nezúčastněné, nicméně je nutné omezit také pohyb policistů, aby bylo zamezeno zničení pachových stop.¹²⁹
- Osobní pátrání policistů – Jde o nejčastější způsob výkonu pátrání. Jde o soustavnou a aktivní činnost Policie ČR, která je zaměřena na vypátrání hledaného objektu v určitém prostoru. Toto pátrání je prováděno při výkonu služby, a to při spolupráci s občany a za současného využití informačních systémů (např. systém PATROS při pátrání po osobách, systém PATRMV při pátrání po odcizených vozidlech a tabulkách s registračními značkami a další).¹³⁰
- Organizování pátracích akcí – To je využíváno v situaci, kdy je známo, že se pachatel vyskytuje v určitém ohraničeném teritoriu. V rámci provádění těchto pátracích akcí dochází mimo jiné k uzavření možného místa výskytu a přehrazení únikových cest, proesávání terénu, kontrole totožnosti osob, skrytému pozorování míst, kde by se pachatel mohl nacházet, apod.
- Využití policejních vrtulníků k pátrání v terénu po skrývajícím se pachateli, k pronásledování a zadržení pachatele
- Prověření překupníků a obchodů nabízejících ke koupi použité zboží, zastaváren, antikvariátů a také míst, kde dochází k nelegálnímu prodeji zboží, zda se zde pachatel nepokusil prodat věci získané při trestné činnosti

---

¹²⁹ KRANÁTOVÁ, M. *Kynologie ve službách ozbrojených sborů v České republice*. Praha, 2001. Bakalářská práce. Policejní akademie České republiky. Vedoucí práce Zdeněk Chmela.

¹³⁰ PJEŠČAK, J.: op. cit., s. 214

- Ověření skutečnosti, zda ze strany poškozeného nedošlo k fiktivnímu oznámení za účelem zakrytí vlastní trestné činnosti
- Zkoumání a vyhodnocování písemností poškozeného nebo jeho osobních věcí¹³¹

6.3. Ohledání místa činu

Ohledání je metoda kriminalistické praktické činnosti, pomocí které se na základě přímého, bezprostředního pozorování zjišťují, zkoumají, hodnotí a dokumentují kriminalisticky relevantní skutečnosti, a to vlastními smysly příslušníků orgánů činných v trestním řízení. Podstatou ohledání je tedy to, že sám konkrétní příslušník orgánu činného v trestním řízení pomocí svých smyslů vnímá, zkoumá a poznává jednotlivá fakta, která jsou relevantní. Základní metodou ohledání je pozorování, popisování, měření a vypočítávání. Cílem ohledání je poznat vyšetřovanou událost, zajistit stopy a důkazy, které jsou nezbytné ke zjištění skutkového stavu věci.¹³²

Ohledání zpravidla nelze nahradit jinými úkony a případné nedostatky ohledání jsou jen těžko odstranitelné, protože ohledání je ve většině případů neopakovatelné. Při opakovaném ohledání již zpravidla ohledávaný objekt nevykazuje stejnou strukturu ani podobu, jako v době, kdy mělo dojít k ohledání prvotnímu. Z toho důvodu je nutné, aby bylo prováděno s náležitou odborností a péčí, aby nedošlo ke ztrátě důležitých informací, které by mohly vést ke správnému skutkovému zjištění. Kvalita provedení ohledání je mnohdy určující pro úspěch celého vyšetřování.¹³³

Při vyšetřování trestného činu loupeže je vždy nezbytné okamžitě vyjet na místo činu a toto místo činu ohledat, aby mohly být zajištěny všechny vzniklé materiální stopy. To je nutné ve všech případech i přesto, že u některých loupeží se nepředpokládá, že by mělo na místě činu dojít ke vzniku materiálních stop. To je typické především pro spáchání trestného činu loupeže pohrůzkou bezprostředního násilí. Nicméně i v tomto případě, stejně jako v případě, kdy je loupež oznámena opožděně, je nutné na místo činu vyjet a ohledat ho. Důvodem je, že každá nalezená stopa může mít význam jak pro další postup ve vyšetřování, tak pro celé vyšetřování a předem nelze s jistotou odhadnout, zda

¹³¹ PJEŠČAK, J.: op. cit., s. 232-233

¹³² NĚMEC, M. *Vybrané problémy kriminalistické taktiky*. 2. vyd. Praha: Amex, 2003. s. 36

¹³³ Ibid. s. 38

se na místě činu vyskytují relevantní stopy, či nikoli.¹³⁴ Při ohledání je také nutné postupovat systematicky a s pečlivým uvážením. Je nutné, aby osoby, které ohledání provádějí, ještě před ohledáním zvážily, které stopy musejí být vyhledány přednostně, protože by mohlo hrozit jejich zničení.¹³⁵

Při ohledání místa činu se doporučuje, aby hranice ohledání byla stanovena dostatečně široce. Ohledáno by nemělo být jen samotné místo činu, ale i jeho okolí, kde by také mohlo dojít k výskytu nejrůznějších kriminalisticky relevantních stop, které ze sebou mohl pachatel zanechat, když se například vzdaloval z místa činu. V okolí místa činu mohou být nalezeny mimo jiné věci pachatelem odhozené při útěku z místa činu, například peněženka, nebo i prostředek, který pachatel použil ke spáchání trestného činu. Dále v okolí mohou být nalezeny stopy po dopravních prostředcích, které byly pachatelem použity při dopravě na místo činu, případně z místa činu.¹³⁶

Ohledání místa činu neslouží pouze k vyhledání a zdokumentování stop. Účelem ohledání je také získání informací například o povaze terénu, charakteru místa, rozmístění objektů, směru a trase příchodu a odchodu pachatele a dalších. Při ohledání místa činu se také doporučuje přibrat k ohledání osobu poškozeného, pokud je to vzhledem k fyzickému a psychickému stavu osoby poškozeného možné.¹³⁷

6.4. Vyhodnocení záznamu z kamerových systémů

Vyhodnocení záznamu z kamerových systémů může při vyšetřování trestného činu loupeže představovat významný důkazní prostředek. Může jít o záznamy kamerových systémů, kterou jsou umístěny na místech, na kterých došlo k loupežnému přepadení. Typickým příkladem je loupežné přepadení v bankovních prostorách, které jsou právě z důvodu ochrany střeženy kamerovými systémy. Stejně tak může jít o kamerové systémy Městské policie, policie ČR a v neposlední řadě také soukromých firem.¹³⁸

Doporučuje se v některých případech analyzovat i záznamy z kamerových systémů, které monitorují i okolí místa činu. Jako hlavní důvod lze uvést, že pomocí těchto

---

¹³⁴ STRAUS, J., op. cit., s. 75

¹³⁵ Ibid. s. 75

¹³⁶ KONRÁD, Z. *Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů*. 2. rozš. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1996. s. 52

¹³⁷ Ibid. s. 52

¹³⁸ MUSIL, J., KONRÁD, Z., SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C.H. Beck, 2004. s. 445

záznamů může být orgánům činným v trestním řízení osvětleno, jak se pachatel dostal na místo činu a jak se z místa činu vzdálil. Výhodné také může být provedení zhodnocení kamerových systémů několik dní před spáchaným trestným činem. Z těchto záznamů může být následně zjištěno, že se podezřelý v několika dnech předcházejících loupeži vyskytoval v oblasti podezřele často a došlo zde k tomu, že si podezřelý objekt vytipoval a pro účely loupeže sledoval denní program v provozovně.¹³⁹

Využití záznamů z kamerových systémů je podle mého názoru při vyšetřování loupeží dost užitečné, a to zejména při loupežích páchaných v hernách. Myslím si, že na rozdíl od loupežných přepadení bank právě loupežná přepadení v hernách páchají často pachatelé amatéři, kteří přepadení nemají naplánované, a často jde o pachatele závislé na drogách, které žene nutková potřeba získat prostředky na financování své závislosti. Pachatelé bankovních loupeží častěji svá přepadení připravují, plánují, protože jde častěji o profesionály a při loupežném přepadení jsou většinou maskováni.

Záznamy z kamerových systémů ovšem mohou kriminalistům pomoci také při vyšetřování pouličních loupeží a dokonce někdy pomohou odhalit, že ve skutečnosti k loupežnému přepadení vůbec nedošlo. *Příkladem takové situace je případ muže, který oznámil, že v odlehlé uličce centra Liberce byl přepaden neznámým pachatelem. Poškozený vypověděl, že právě vykonával malou potřebu, čehož neznámý pachatel využil, poškozeného povalil na zem, několikrát ho udeřil pěstí do obličeje a následně mu odcizil peněženku. Poškozený na první pohled nejevil žádné známky napadení, jeho oblečení bylo úplně suché a čisté, přestože v té době pršelo. Během ohledání místa činu bylo zjištěno, že se jedná o prostor vjezdu do dvora soukromé firmy, který je monitorován kamerovým systémem. Přímo nad místem, které poškozený označil za místo napadení, byla dokonce cedule s označením, že místo je pod kamerovým monitoringem. Po tom, co ho kriminalista na tuto ceduli upozornil, poškozený nápis na ceduli přečetl nahlas, načež odvětil, že má strach z manželky, jelikož celou výplatu prohrál ve výherních automatech.*¹⁴⁰

---

¹³⁹ MUSIL, J., KONRÁD, Z., SUCHÁNEK, J.: op. cit., s. 446

¹⁴⁰ RICHTER, J. *Násilná kriminalita - Loupež*. Liberec, 2009. Bakalářská práce. Univerzita Liberec. Vedoucí práce Jan Sochůrek. s. 34

6.5. Ohledání oděvu, těla poškozeného a podezřelého

Ohledání těla živé osoby představuje jeden z druhů ohledání. Trestní řád v tomto kontextu mluví o prohlídce těla, které se podle § 114 odst. 1 „*je povinen podrobit každý, je-li nezbytně třeba zjistit, zda jsou na jeho těle stopy nebo následky trestného činu*“. Cílem ohledání těla živé osoby je zjištění a zdokumentování, zda se na ohledávaném těle nenacházejí stopy, případně jiné následky vyšetřované trestné činnosti.¹⁴¹

Stopy, které je možné po loupeži nalézt na těle poškozeného, jsou nejčastěji následkem násilí, které bylo proti poškozené osobě směřováno. V důsledku tohoto násilí pak dojde k přenesení stop z pachatele na poškozeného. V případě, že je pachatel dopaden při činu nebo bezprostředně po něm, jsou u něj prováděny stejné úkony. V tomto okamžiku se totiž na jeho těle nebo na jeho oděvu ještě mohou vyskytovat stopy činu.¹⁴²

---

¹⁴¹ STRAUS, J. *Kriminalistická metodika*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2008. s. 75

¹⁴² PJEŠČAK, J. *Kriminalistika: Učebnice pro právnické fakulty*. 3. přepr. a dopl. vyd. Praha: Naše Vojsko, 1986. s. 154

7. Zvláštnosti následných úkonů

K realizaci následných úkonů dochází v rámci tzv. následné etapy vyšetřování, která nastupuje po realizaci prvotních úkonů a po vytyčení vyšetřovacích verzí. Ovšem někteří autoři pojmem následná etapa vyšetřování označují etapu tzv. rozvinutého dokazování. Tato etapa rozvinutého dokazování začíná běžet od okamžiku, kdy jsou zjištěny skutečnosti, které opravňují vyslovit závěr, že trestný čin spáchala určitá osoba.¹⁴³

Hlavním úkolem této etapy vyšetřování je prověřit vyšetřovací verze. Metodiky vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů se snaží popsat zvláštnosti jednotlivých vyšetřovacích a operativně pátracích úkonů realizovaných v této etapě vyšetřování. Především pak uvádějí, co je cílem těchto úkonů, jaká jsou specifika taktiky jejich provádění, jaká je posloupnost jednotlivých úseků, jaký je jejich význam. Dále se snaží upozornit na typické chyby a nedostatky, kterých je třeba se vyvarovat.¹⁴⁴

7.1. Výslech obviněného

Výslech obviněného představuje velmi náročný procesní úkon, a to hlavně vzhledem k vlastnostem pachatelů loupeží. Při provádění výslechu obviněného je nutné mít na paměti, že jde často o osoby velice nebezpečné, agresivní, a často jde o recidivisty. Tedy osoby, které již mají osobní zkušenost s předchozím vyšetřováním, respektive trestním řízením a tyto zkušenosti jsou tyto osoby následně schopny využít ve svůj vlastní prospěch. Nelze se spoléhat na to, že se již pod tíhou nervozity z případného trestního řízení přiznají ke spáchání trestného činu. Při výslechu pachatelů trestného činu loupeže se naopak velice často setkáváme s tvrdošíjným zapíráním, předem promyšlenou a připravenou obhajobou, falešnými alibi a dalšími prostředky, pomocí kterých se snaží prokázat svou nevinu. Doznání ke spáchání trestného činu je od nich zpravidla získáno až v situaci, kdy jsou před ně postaveny silně usvědčující a přesvědčivé důkazy, na základě nichž není o jejich vině žádná důvodná pochybnost.¹⁴⁵

Při výslechu osoby obviněné ze spáchání trestného činu loupeže se doporučuje otázky zaměřit ke zjištění detailní časové rekonstrukce pohybu obviněné osoby

---

¹⁴³ STRAUS, J.: op. cit., s. 76-77

¹⁴⁴ Ibid. s 77

¹⁴⁵ MUSIL, J. *Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů*, op. cit., s 80

v inkriminovanou dobu, ke zjištění údajů o jednáních a aktivitách, které spáchání činu předcházely, o přípravných jednáních, o případných spolupachatelích, jejich rolích při spáchání trestného činu, o domluvě způsobu a intenzity násilí apod. Dále je důležité prostřednictvím výslechu získat informace o majetkových poměrech pachatele, jeho výdajích, jeho vztahu k oběti trestného činu, zda šlo o oběť, kterou pachatel před činem znal, nebo o čistě náhodnou oběť. Otázky by měly také směřovat na zbraň, případně jiné prostředky, které pachatel použil při trestné činnosti, kde si tyto prostředky opatřil a jak se po spáchání trestného činu těchto prostředků zbavil. Důležité je také zjistit, jak pachatel naložil s věcmi, které při loupežném přepadení odcizil, aby bylo následně možné tyto věci vypátrat.¹⁴⁶

Při výslechu je nutné vzít v potaz, zda jde o obviněného, který již byl v minulosti potrestán za svou trestnou činnost, nebo jde o jeho první setkání s prací orgánů činných v trestním řízení. V případě obviněného, který již má zkušenosti s vyšetřováním a prací policie, je nutné tuto skutečnost vzít na zřetel také při jeho výslechu. V závislosti na tom, jaká byla jeho předchozí praxe s prací policie, může být ovlivněn i jeho postoj k výslechu – a to v případě, že předchozí zkušenost byla negativní a obviněný se zklamal v osobě, která ho vyslýchala při předchozím obvinění. Například pokud vyslýchající vedl výslech stylem, ze kterého bylo patrné, že nepochybuje o jeho vině a nesnaží se zjistit pravdu, nýbrž jen vyslýchá vinu prokázat, nebo mu vyslýchající třeba něco sliboval za jeho doznání a následně slib nedodržel. S touto neblahou zkušeností nejspíš nebude chtít obviněný nyní vůbec spolupracovat a při dalším výslechu tedy s největší pravděpodobností odmítne vypovídat. Pokud ale situace byla opačná a předchozí zkušenost obviněného je pozitivní, tedy pokud předchozí výslech probíhal zcela objektivně a na úrovni, na které by výslech měl regulérně probíhat, je šance velmi vysoká, že i nyní bude obviněný při výslechu spolupracovat. Vše výše uvedené platí také pro výslech recidivisty. Vyslýchající by si ještě před započítím výslechu měl nastudovat informace o osobě, která bude výslechu podrobena. Podle toho, zda jde o osobu, která doznává svou trestnou činnost okamžitě, nebo teprve až pod tíhou důkazů, které jsou nezpochybnitelné, by měl připravit taktiku výslechu.¹⁴⁷

---

¹⁴⁶ STRAUS, J.: op. cit., s. 77

¹⁴⁷ NĚMEC, M. *Výslech a taktika jeho provádění ve speciální výslechové místnosti*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2003. s. 18

Pro pachatele trestného činu loupeže jsou kromě tvrdošíjného zapírání typické také nejrůznější lži typu falešných alibi a jiných vědomých lží, které pachatel používá za účelem vyvinut svou osobu a svést vyšetřování jiným směrem. Výslech obviněného, jehož výpověď není založena na pravdě, představuje nejnáročnější výslech vůbec. Aby byl vyslýchající schopen odhalit to, že pachatel podává lživou výpověď, je nutné, aby byl na provedení výslechu dostatečným způsobem připraven. Měl by mít připravený plán výslechu, různé varianty skupin otázek, stanoveno pořadí, ve kterém budou tyto otázky pokládány, mít nastudované dosud nashromážděné důkazy a připravené situace, ve kterých budou tyto důkazy obviněnému předkládány, aby se k nim vyjádřil. Pak by měl vyslýchající dříve nebo později odhalit na základě nesrovnalostí mezi fakty, které obviněný uvádí ve své výpovědi, a fakty doposud zjištěnými, že výpověď obviněného je lživá.¹⁴⁸

U loupeží, na jejichž páčání se podílí více osob, a to ať už ve formě spolupachatelství nebo účastenství, se setkáváme se situací, kdy obviněný v průběhu výslechu lživě obviňuje ostatní pachatele jen proto, aby on sám zůstal bez viny. Tento obviněný často celou vinu svaluje na ostatní pachatele, přičemž tvrdí, že on sám byl buď ke spáchání donucen, nebo se při páčání trestné činnosti ocitl jen náhodou. Například ho pachatelé jen požádali, aby je někam odvezl, a on předem vůbec nevěděl o tom, že se účastní trestného činu. K usvědčení takového pachatele je nutné uvést do souvislostí jeho výpověď s výpovědí ostatních pachatelů a nashromážděnými důkazy. Tyto lživé výpovědi bývají často s výpovědí ostatních pachatelů a případně také s doposud nashromážděnými důkazy úplně v rozporu a podle toho lze obviněného podávajícího lživou výpověď usvědčit.¹⁴⁹

Na základě § 36 odst. 3 trestního řádu musí mít obviněný ze spáchání trestného činu loupeže již od fáze přípravného řízení obhájce. Právě nutná obhajoba bude určitě zčásti ovlivňovat přístup a chování obviněného v průběhu výslechu. Promyšlená obhajoba, lživá výpověď a tvrdošíjné zapírání může představovat výsledek předchozí konzultace obviněného a jeho advokáta.

---

¹⁴⁸ NĚMEC, M.: op. cit., s. 25-26

¹⁴⁹ Ibid. s. 27

7.2. Výslech poškozeného

Výslech poškozeného představuje nezastupitelný zdroj informací jak o osobě poškozeného, tak ale i o spáchaném trestném činu, o jeho průběhu, o osobě pachatele a také o odcizených věcech. Cílem výslechu poškozeného je získat informace o způsobu jeho života, chování, majetkových poměrech, rodinném prostředí a o okruhu osob, se kterými je poškozený v kontaktu. Na základě těchto informací je následně možné určit okolnosti, které mohly představovat pro pachatele pohnutku ke spáchání loupežného přepadení proti poškozené osobě. Další důležitou informací, kterou je nutné výslechem poškozeného získat, je okruh osob, se kterými byl poškozený před loupežným přepadením v kontaktu. Důvodem je to, že právě v tomto okruhu osob se může nacházet potenciální pachatel.¹⁵⁰

Jelikož při loupežném přepadení dochází velmi často ke kontaktu mezi poškozeným a pachatelem, bývá nejčastěji primárním účelem výslechu získání informací o osobě pachatele, jeho podoba. Případně pokud osoba poškozená není schopna popsat podobu pachatele, alespoň určitá specifická znamení, podle kterých by bylo možné pachatele identifikovat. Může jít například o různé druhy mateřských znamének, tetování a jiné. Mimo informací o osobě pachatele bude snahou vyslyšajícího během výslechu získat informace o:¹⁵¹

- Činnosti poškozeného před loupeží
- Osobách, které věděly, že se bude poškozený v určitou dobu nacházet na určitém místě a bude u sebe mít peněžní hotovost, případně jiné cennosti
- Místech, na kterých se poškozený před loupeží zdržoval
- Osobách, se kterými před přepadením hovořil, a jaký byl obsah jejich hovoru
- Obvyklých činnostech a zvyklostech poškozeného
- Popisu a množství věcí, které byly poškozenému odcizeny
- Chování pachatele a jeho specifických znacích (např. vada řeči, jazyk řeči a další)

---

¹⁵⁰ PORADA, V. *Kriminalistická metodika vyšetřování*. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2007. s. 45

¹⁵¹ CHMELÍK, J. *Rukověť kriminalistiky*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2005. s. 273

- Formě a intenzitě násilí, včetně prostředků, které pachatel použil ke spáchání loupežného přepadení
- Verbálním projevu pachatele
- Počtu pachatelů a jejich rolích
- Chování a reakci poškozeného, zda se poškozený bránil, a pokud ano, tak jakými prostředky
- Finančních poměrech a rodinném zázemí poškozeného, na které je kladen důraz zejména při podezření z fingoání loupeže
- Postavení a poměrech poškozeného v zaměstnání

V praxi může občas výslech poškozeného kriminalistům dost zamotat hlavu a dokonce je při vyšetřování svést ze správné cesty. *Příkladem může být případ tzv. olizovače, jak ho kriminalisté nazývali kvůli tomu, že si pachatel často olizoval rty. Tento neznámý pachatel v Praze několikrát přepadl hernu a kasina, hrozil jejich personálu a ve dvou případech také dokonce střílel. Přestože byl pachatel několikrát zachycen na kamerových systémech, které v přepadených objektech byly nainstalované, nedařilo se kriminalistům pachatele dopadnout. Pátrání komplikovala situace, že pachatel přestože byl ruského původu, mluvil výborně česky a personál přepadených provozoven při výslechu vypovídal, že jde zajisté o pachatele české národnosti.*¹⁵²

John E. Eck¹⁵³ ve své knize zabývající se výzkumem vyšetřování loupeží tvrdí, že vyšetřovatelé při získávání informací o trestném činu přespříliš spoléhají na osobu oběti. Podle jeho názoru pátrání po jménu a podobě podezřelého představuje jádro celého vyšetřování, což je samozřejmě v pořádku, nicméně zdroj, který k získání těchto informací vyšetřovatelé používají, je určen značně neproduktivně. Zkoumaná data poukazují na to, že nejčastějším zdrojem informací o loupežném přepadení jsou právě samotné oběti. Dokonce uvádí, že pokud při vyšetřování loupeže vyšetřovatelé obdrželi jméno pachatele, ve více jak 40 % toto jméno získali od osoby oběti. V každém daném

¹⁵² Lidovky.cz. *Policie dopadla vraha Olizovače. Pomohla zásahovka* [online]. 2009 [cit. 2016-02-01]. Dostupné z: http://www.lidovky.cz/policie-dopadla-vraha-olizovace-pomohla-zasahovka-fsb-zprav-domov.aspx?c=A091130_102059_ln_domov_tai

¹⁵³ ECK, J.E. *SOLVING CRIMES: The Investigation of Burglary and Robbery*. National Institute of Justice - U.S: Department of Justice, 1983. s. 19-20

případě představovaly ovšem oběti jeden z nejméně pravděpodobných zdrojů, které mohly poskytnout informace vedoucí k zadržení pachatele. Další zdroje informací, jako jsou svědci nebo informátoři, jsou konzultovány daleko méně, přitom pokud jsou tyto zdroje informací vzaty v potaz, často přinášejí plodnější informace, než ty získané od osoby oběti. Myslím si, že důvodem je hlavně to, že k loupežným přepadením, hlavně těm pouličním, často dochází ve večerních hodinách a na odlehlých místech, proto pak jedinou osobou, která je schopna kriminalistům podat informace o loupeži, je právě oběť.¹⁵⁴

7.3. Výslech svědků

Každý má povinnost dostavit se na předvolání a vypovídat jako svědek o skutečnostech, které jsou mu známy o vyšetřování trestného činu, o jeho pachateli nebo dalších okolnostech, které jsou důležité pro trestní řízení. Jako svědci jsou zpravidla při vyšetřování trestného činu vyslýchány osoby jako:¹⁵⁵

- Osoby, které byly v přímém kontaktu s poškozeným krátce před jeho přepadením nebo naopak bezprostředně po loupežném přepadení
- Osoby, které pomocí vlastních smyslů pozorovaly loupežné přepadení zpovzdálí
- Osoby, kterým jsou známy odcizené věci
- Osoby, které podaly příslušnému orgánu oznámení o spáchání trestného činu
- Osoby, které se nacházely na místě činu krátce před nebo po loupežném přepadení
- Osoby, které na místě činu vyrušily pachatele přímo při páchaní trestného činu nebo těsně po dokonání trestného činu

V praxi představuje výslech svědka velmi důležitý zdroj informací o okolnostech, za kterých proběhl trestný čin. Pro osobu, která je pachatelem napadena, představuje loupežné přepadení velice stresující a emotivní situaci, ve které je pod velkým psychickým tlakem. Proto si myslím, že právě výslechem svědka, který vnímal skutečnosti vlastními smysly, nicméně útok nebyl veden proti němu, takže pro něj

---

¹⁵⁴ ECK, J.E.: op. cit., s. 19-20

¹⁵⁵ CHMELÍK, J.: op. cit., s 274

loupežné přepadení není tak traumatizující, jsou mnohdy získány informace a fakta o trestném činu podrobnější, než jaké je schopna podat sama osoba poškozená.

Výslech svědků je zaměřen na obdobné otázky jako výslech poškozeného. Hlavním cílem výslechu je získat co nejvíce informací o okolnostech, které mohli vnímat prostřednictvím svých vlastních smyslů. Dále by měl vyslýchající položit otázky, ze kterých by bylo možné získat informace o podobě pachatele, o jeho charakteristických rysech, případně popis ostatních osob, které se v době spáchání trestného činu pohybovaly na místě činu nebo v jeho okolí.¹⁵⁶

Vedle osob, které se staly očitými svědky trestného činu, jsou v dalších etapách vyšetřování vyslýhány také další osoby. Jde například o osoby, kterým jsou známy informace, okolnosti a fakta o pachatelově přípravě na trestný čin, o jeho jednání po spáchání trestného činu. Zatímco očití svědci jsou k výslechu předvoláváni ihned po oznámení trestného činu, předvolání ostatních svědků je obtížnější. Vyhledání těchto svědků totiž není tak snadné, jelikož tyto osoby si zprvu nejsou vědomy svého významu pro trestné řízení a z toho důvodu se samy se svým svědectvím ani nepřihlásí.¹⁵⁷

7.4. Rekognice

Rekognice představuje jednu z forem kriminalistické identifikace. Jde o samostatnou metodu kriminalistické praktické činnosti, která využívá v procesu identifikace objektů možnosti člověka, který je schopný si na základě své paměťové stopy opětovně vybavit předváděný objekt.¹⁵⁸ Subjektem poznání, neboli osobou, která se pomocí své paměti snaží o opětovné poznání objektu, ale musí být osoba, která ztotožňovaný objekt již minimálně jednou dříve svými smysly vnímala. Ztotožňovaným objektem chápeme objekt, který je osobě při rekognici ukazován, o kterém se tedy předpokládá, že jde o objekt hledaný a osoba ho již dříve vnímala. Během vyšetřování trestného činu loupeže je ztotožňovaným objektem obvykle osoba, která je pravděpodobným pachatelem, případně může jít o věci, které byly během loupežného přepadení odcizeny.¹⁵⁹

---

¹⁵⁶ STRAUS, J. *Kriminalistická taktika*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2008. s. 119-120

¹⁵⁷ Ibid. s. 80-81

¹⁵⁸ KONRÁD, Z. a J. VESELÁ. *Rekognice*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008. s. 26

¹⁵⁹ Ibid. s. 26

Při vyšetřování loupeží představuje rekognice vcelku užitečný postup, lze ho použít prakticky u všech vyšetřovaných trestných činů loupeže. Výjimku nicméně představují situace, kdy je osoba poškozeného přímo schopna identifikovat pachatele a je tedy schopna spolehlivě označit jeho jméno. Využitelná není také v situaci, kdy je pachatel zadržen na místě činu bezprostředně po jeho spáchání. Rekognici lze také jen těžko využít v případě, že bylo loupežné přepadení ze zálohy a oběť během napadení nebyla schopna vnímat pachatelovu podobu. V tomto případě má praktický význam jen znovupoznání odcizených věcí.¹⁶⁰

V praxi je využíváno několik druhů rekognice. U dosud neobjasněných trestných činů loupeže se v rámci typování pachatele používá poznávání osob podle fotografie. K tomu se podle trestního řádu přistupuje jen tehdy, pokud nelze poznávající osobě ukázat fyzicky osobu, která má být tímto postupem poznána. Rekognice podle modelu se provádí zpravidla předložením fotografie osoby, který má být poznána, a to spolu s nejméně třemi dalšími osobami, které odpovídají popisu pachatele získaného z předchozího výsledku poznávající osoby. Mimo vzhledu pachatele by měl být obdobný také styl a kvalita fotografií, na kterých jsou tyto osoby zachyceny.¹⁶¹ V kriminalistické praxi je ovšem tento postup využíván také v situaci, kdy si ztotožňovaná osoba po spáchání loupeže například ostříhá vlasy, oholí plnovous, nebo jiným způsobem podstatně změní své identifikační znaky, které poznávající osoba uvedla při svém předchozím výsledku.¹⁶²

Po tom, co je pachatel trestného činu dopaden, je nutné, aby co nejdříve došlo k rekognici in natura. Tento druh rekognice je založený především na vizuálním znovupoznání obviněného podle jeho anatomicko-morfologických znaků. Osoba ztotožňovaná se osobě poznávající ukáže v řadě minimálně dalších tří osob. Tyto osoby se od ztotožňované osoby nesmí výrazně odlišovat. Každá z těchto osob pak může být vyzvána, aby vyslovila několik málo slov nebo udělala pár kroků. V případě, že byl při

---

¹⁶⁰ MUSIL, J. *Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů*. Praha, Univerzita Karlova, 1993 s. 81

¹⁶¹ STRAUS, J. *Kriminalistická metodika*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2008. s 81

¹⁶² KONRÁD, Z. *Po velké novele trestního řádu objevujeme v kriminalistické taktice nové problémy?* Kriminalistika: časopis pro kriminalistickou teorii a praxi. Praha: Odbor vydavatelství a tisku MV ČR, 2006, sv. 39, č. 2, s. 93-100.

loupežném přepadení pachatel maskován, je znovupoznání obviněného velice ztíženo.¹⁶³

Brázda¹⁶⁴ se ve svém článku zabýval tím, zda je rekognice *in natura* opakovatelným, či neopakovatelným úkonem. *Vše demonstroval na příkladu, ve kterém byl pro trestný čin loupeže stíhaný obviněný K. V., protože měl v Plzni vstoupit do prodejny čerpací stanice a ve chvíli, kdy k obviněnému přistoupila obsluha, jí měl sdělit, že pokud mu vydá peníze, tak jí nic neudělá. Napadená osoba mu v obavě o život a zdraví měla pokladnu otevřít a veškerou hotovost mu vydat, načež obviněný následně čerpací stanici opustil.* V průběhu dokazování byla provedena rekognice, při níž poznávající osobou byla pracovnice čerpací stanice. Nejprve byla policejními orgány provedena rekognice podle hlasu. Pracovnice čerpací stanice neměla možnost vidět poznávané osoby, jelikož se nacházely ve vedlejší místnosti. Poznávající osoba si poslechla větu: „Nebojte se, nic vám neudělám, dejte mi peníze“. Při této rekognici podle hlasu jí ale žádný hlas povědomý nebyl. Následně tedy byla provedena rekognice osob *in natura*, kdy pracovníci čerpací stanice byli ukázáni čtyři muži, ale ani z nich žádného nepoznala. Načež sama prohlásila, že na místě činu viděla pachatele v kšiltovce, a požádala tedy, aby si muži nasadili kšiltovky. V situaci, kdy se jí všichni čtyři ukázali ve stejných kšiltovkách a ve stejném pořadí jako předtím, již prohlásila, že první předvedený jí připomíná pachatele, nicméně jistá si je tak na 60–65 %.¹⁶⁵ Tento případ vyvolává polemiku nejen nad tím, zda představuje rekognice opakovatelný či neopakovatelný úkon, ale zda jde o úkon, který je vůbec možné jako důkaz použít. Je jasné, že poškozená byla během loupežného přepadení ve velkém stresu, je možné tedy polemizovat nad tím, jestli je následně schopna pachatele poznat. V potaz je nutné brát také to, že poškozená má na vyšetřování loupeže individuální zájem, který ji může ovlivnit, a to i tehdy, když se od něj snaží oprostít.

Při vyšetřování trestného činu loupeže je také využívána rekognice podle funkčních neboli dynamických znaků. V případě, že je trestný čin loupeže spáchán užitím pohrůžky bezprostředního násilí a dojde tedy jen k verbální hrozbě, je prováděna

---

¹⁶³ KONRÁD, Z., VESELÁ, J. *Rekognice*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008. s. 62-63

¹⁶⁴ BRÁZDA, J. *Je rekognice "in natura" opakovatelný, nebo neopakovatelný úkon?* Bulletin-advokacie.cz [online]. 2013 [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/je-rekognice-in-natura-opakovatelny-nebo-neopakovatelnny-ukon> s. 1

¹⁶⁵ Ibid. s. 1

rekognice podle hlasu a řeči pachatele. Při této rekognici je ztotožňovaná osoba umístěna do místnosti, která sousedí s místností, ve které se nachází osoba poznávající. Tato místnost je uzpůsobena pro rekognici tak, aby poznávající osoba mohla slyšet konverzaci, která je vedena ve vedlejší místnosti. Nicméně pokud je osoba poznávající schopna poznat ztotožňovanou osobu kromě hlasu a řeči také podle vzhledu, je možné, aby tyto dva druhy rekognice byly provedeny současně, neboť i během rekognice in natura je možné na ztotožňované osobě požadovat, aby promluvila.¹⁶⁶

Jsou-li po trestném činu nalezeny věci, které byly při loupežném přepadení odcizeny, případně také věci, které pachatel použil při spáchání trestného činu loupeže, jako například zbraň, dopravní prostředek a jiné, je možné provést rekognici i těchto nalezených věcí. Takovéto movité věci se při rekognici předkládají mezi několika věcmi, které jsou stejného druhu jako věc ztotožňovaná. Výjimka z tohoto pravidla může nastat za situace, pokud jde o věc, ke které z objektivních důvodů nelze nalézt vhodné pomocné objekty.¹⁶⁷

7.5. Vyšetřovací pokus a rekonstrukce činu

Vyšetřovací pokus je při vyšetřování trestného činu loupeže využíván v situaci, kdy je potřeba odstranit nesrovnalosti a rozpory, které existují napříč jednotlivými důkazy. K odstraňování těchto nesrovnalostí dochází během pozorování v podmínkách, které jsou uměle vytvořeny, nebo jde o podmínky obměňované. Prostřednictvím vyšetřovacího pokusu může dojít také k prověřování pochybností o věrohodnosti jednotlivých důkazů.¹⁶⁸

Rekonstrukce jako metoda kriminalistické praxe spočívá v obnovení kriminalisticky významných objektů, situací a skutkových okolností, a to na základě informací, které byly nashromážděny v procesu vyšetřování. Kriminalistická rekonstrukce je orgány činnými v trestním řízení využívána poměrně hojně, neboť jim umožňuje vytvořit si představu o celém průběhu trestného činu.¹⁶⁹

---

¹⁶⁶ KONRÁD, Z., VESELÁ, J.: op. cit., s. 60-61

¹⁶⁷ MUSIL, J. Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů. Praha: Karolinum, 1992. s. 81

¹⁶⁸ STRAUS, J. *Kriminalistická metodika*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2008. s. 81

¹⁶⁹ KONRÁD, Z. *Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů*. 2. rozš. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1996. s. 55

Jak vyšetřovací pokus, tak také rekonstrukce trestného činu jsou hojně využívány při vyšetřování tzv. inscenovaných loupeží. V tomto případě údajně poškozená osoba podává lživou výpověď o tom, že došlo ke spáchání trestného činu. Nicméně přestože si osoba svou lživou výpověď předem připraví, není většinou schopna svou nepravdivou variantu výpovědi promyslet do sebemenších detailů. Z tohoto důvodu lživá výpověď často obsahuje nejrůznější rozpory, nesrovnalosti a další nelogické důkazy. Cílem vyšetřovacího pokusu i rekonstrukce trestného činu je pak prostřednictvím poukázání na tyto rozpory prokázat, že výpověď osoby není založena na pravdě.¹⁷⁰

---

¹⁷⁰ STRAUS, J.: op. cit., s. 82

8. Zapojení veřejnosti do vyšetřování a prevence loupeží

Některé trestné činy nevzbuzují u společnosti významnou reakci. Přesto je tu skupina trestných činů, u kterých je citlivost, kterou vyvolávají u společnosti, velmi vysoká. Mezi tyto trestné činy řadíme hlavně násilnou trestnou činnost, tedy jde i o trestný čin loupeže. Metodiky mají za úkol popsat metody a formy, pomocí kterých dochází k zapojování veřejnosti do vyšetřování, a případně nastínit podmínky a situace, ve kterých je vhodné zapojení veřejnosti do vyšetřování omezit nebo dokonce úplně vyloučit.¹⁷¹

Veškerá násilná trestná činnost, spolu s ní tedy i trestný čin loupeže, je považována společností za velmi narušující a škodlivou. Z tohoto důvodu je možné v praxi sledovat velmi značnou ochotu společnosti pomoci při vyšetřování těchto trestných činů. Policejní orgány využívají pomoci společnosti v situacích, jako je například pátrání po neznámém pachateli, po dopravních prostředcích, ve kterých pachatel uprchl, také po prostředcích, které pachatel použil ke spáchání trestné činnosti, v neposlední řadě pak také po věcech, které pachatel odcizil z místa činu. Pro tyto účely orgány činné v trestním řízení využívají například uveřejnění v tisku nebo v televizním vysílání.¹⁷² Velký přínos tato možnost uveřejnění může mít v situaci, kdy orgány činné v trestním řízení mají například fotografii, na které je podoba pachatele trestného činu. Tuto fotografii mohly orgány získat například v kamerovém zabezpečení v provozovně, ve které došlo k loupežnému přepadení. Nicméně přestože orgány činné v trestním řízení mají fotografii pachatele, nejsou schopny určit totožnost této osoby ani kde by se tato osoba mohla vyskytovat. V tomto případě mohou orgány činné v trestním řízení zveřejněním fotografie získat informace o totožnosti pachatele, což jim následně pomůže pachatele dopadnout. Protože motivace osob může být různá, je potřeba, aby byly důkladně prověřeny i osoby, které tvrdí, že mají informace podstatné pro vyšetřování. V praxi už se stalo, že dokonce sám pachatel se přihlásil na výzvu s tím, že má informace o trestné činnosti.¹⁷³

---

¹⁷¹ STRAUS, J.: op. cit., s. 19

¹⁷² KONRÁD, Z.: op. cit., s. 56

¹⁷³ Ibid. s. 56

Se zapojením veřejnosti do vyšetřování souvisí také prevence kriminality. Cílem prevence v oblasti kriminality je snaha o to, aby chování jednotlivých členů společnosti dodržovalo nejdůležitější hodnoty a normy společnosti. Prostředky, které jsou za tímto účelem nejčastěji užívány, jsou převážně nesankční povahy. Mezi tyto normy, k jejichž narušení by nemělo docházet, patří také normy trestního práva. Mezi trestní represí a prevencí kriminality spatřujeme vcelku významný rozdíl. Trestní represe je prováděna prostřednictvím orgánů policie, státního zastupitelství a soudů, tedy orgánů, které provádí formální kontrolu kriminality. Trestní represe představuje reakci na již spáchaný trestný čin. Na rozdíl od toho kriminální prevence reaguje na trestné činy, které ještě nebyly spáchány, a právě těmito trestným činům se snaží předcházet.¹⁷⁴ Kriminální prevence je prováděna prostřednictvím nejrůznějších preventivních a represivních aktivit, které mají zabránit úplnému výskytu trestných činů, případně jejich množství snížit na nevyhnutelné minimum.¹⁷⁵

V případě trestného činu loupeže mohou preventivní opatření být vcelku úspěšná. Je tomu tak proto, že spáchat loupež se zpravidla pachatel nerozhodne v afektu. Rozhodnutí o spáchání takového trestného činu předchází úvahy pachatele, ve kterých promýšlí provedení trestného činu a případně porovnává přínos činu s možnými riziky. Mezi jeden ze způsobů, jak je možné pachateli zabránit ve spáchání loupeže, představuje kladení překážek, které pachatele odradí od uskutečnění nezákonné činnosti. Jako příklad takových překážek lze uvést například zavádění a užívání nejrůznějších bezpečnostních systémů, které pachatele zajisté odradí. Přesto nejde vyloučit situace, kdy pachatel v důsledku těchto překážek jen dojde k tomu, že svou pozornost obrátí na jiný cíl, který nepředstavuje pro pachatele takové riziko jako ten, který měl primárně v úmyslu napadnout.¹⁷⁶ Přesto si myslím, že omezování příležitostí při prevenci kriminality pomáhá. Kdyby tomu tak nebylo, nikdo by se přece neobtěžoval běžnými bezpečnostními opatřeními, jako je zamykání domů, vozů, rady dětem, aby se vyhýbaly neznámým lidem, a další. Tato bezpečnostní opatření přece každý z nás provádí běžně každý den.

---

¹⁷⁴ ŠTEFUNKOVÁ, M. a J. ŠEJFL. [online]. *Základy prevence kriminality*. Praha: Klinika adiktologie 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze, 2012 [cit. 2016-01-09]. Dostupné z: <http://www.pppkv.cz/dokumenty/ZAKLADY%20PREVENCE%20KRIMINALITY.pdf> s. 19-20

¹⁷⁵ Ibid. s. 22

¹⁷⁶ STRAUS, J.: op. cit., s. 82-83

Loupežnými přepadeními jsou velmi ohrožená místa jako například banky a pošty, kde dochází k manipulaci s větším množstvím peněz v hotovosti. Z toho důvodu je nutné, aby každá pobočka banky a pošty měla svá režimová opatření a systém ochrany proti možnosti přepadení. Každá taková pobočka by měla mít na dostatečné úrovni svá technická opatření ochrany, jako jsou kamerové systémy, bezpečnostní hlásiče, přístupové systémy, neprůstředná skla bankovních přepážek, bezpečnostní dveře a další. Mimoto by měl mít každý peněžní ústav zavedená svá režimová opatření, jako je například výkon strážní služby.¹⁷⁷

Mezi další způsoby, pomocí kterých je možné zabránit pachatelům trestného činu loupeže v páchání této trestné činnosti, patří to, když se policejní orgány zajímají o činnosti, které jsou podezřelé a nasvědčují tomu, že existuje možnost přípravy nelegální činnosti. Situace kdy se policii podaří včas zachytit signály o tom, že je připravováno loupežné přepadení, nebo pokud dojde k postihu organizátora takového přepadení nebo je dokonce policií odhalena celá organizovaná skupina, představují skutečnosti, které mohou ovlivnit rozhodnutí potenciálního pachatele a odradit ho od páchání trestné činnosti.¹⁷⁸

---

¹⁷⁷ FELSON, M. a R.V. CLARKE. *Opportunity Makes the Thief: Practical theory for crime prevention*. London: Police Research Series (Paper 98), 1998. s. 22-24

¹⁷⁸ STRAUS, J.: op. cit. s. 83

Závěr

Cílem této diplomové práce bylo poskytnout informace o specifikách metodiky vyšetřování trestného činu loupeže.

Loupež patří k jedněm z nejzávažnějších trestných činů a negativně působí na život všech osob společnosti. Nejen že ohrožuje majetek každého člena společnosti, ale ohrožuje také naši osobní svobodu a narušuje naši tělesnou integritu. Z důvodu existence médií je společnost na výskyt násilných trestných činů, mezi něž trestný čin loupeže také patří, velmi citlivá. Není to tak, že by trestných činů bylo páchano markantně více. Co se týče trestného činu loupeže, počet jeho výskytů dokonce v posledních letech klesá.

Přestože stále nejvíce se vyskytují loupežná přepadení páchaná na veřejných prostranstvích, jako jsou ulice, parky a další, velkou hrozbu představují také loupeže páchané v peněžních ústavech, protože výše škody, které tyto loupeže způsobí, je často několikanásobně vyšší oproti škodám způsobeným loupežemi pouličními. Tyto loupeže jsou nejčastěji páchané profesionály, kteří mají průběh přepadení pečlivě naplánovaný do nejmenších detailů tak, aby se jim bezpečně podařilo z místa činu uniknout a aby za sebou nezanechali žádné stopy, které by vedly k jejich dopadení. Často jsou pachatelé těchto loupeží během přepadení ozbrojeni, a to nejčastěji střelnou zbraní. Právě ozbrojené loupeže představují pro napadené osoby největší hrozbu pro jejich život a zdraví.

Loupeže jsou stále větší měrou spojeny s velkoměsty, to je příznačné hlavně pro loupeže pouliční. Hlavním důvodem je anonymita, které tyto velkoměsta nabízejí. Loupežnými přepadeními jsou také velmi ohrožená místa, kde dochází k manipulaci s finanční hotovostí. Zisk této finanční hotovosti je pro potenciální pachatele velmi lákavý, jelikož právě tíživá finanční situace je nejčastějším motivem ke spáchání trestného činu loupeže. Pachateli loupežných přepadení jsou ve větší míře muži než ženy. Pokud je pachatelem loupeže žena, je forma její účasti převážně ve formě spolupachatelství.

Typicky při páchání loupeží vznikají paměťové stopy, jejichž nositeli jsou nejčastěji napadené osoby, protože právě ony se dostaly do přímého kontaktu s pachatelem. Z toho důvodu je při vyšetřování loupežných přepadení hojně využíván výslech poškozených, případně jiných očitých svědků, kteří svými smysly loupežné

přepadená vnímaly. Tím je také způsobeno to, že oznámení poškozeného, případně jiného svědka loupeže, představuje nejčastější podnět, na základě kterého se policejní orgány dozvědí, že došlo ke spáchání loupeže. Výslech oběti nebo svědka představuje pro kriminalisty v nejednom případě nejdůležitější důkaz vedoucí k objasnění loupeže. Kromě výslechů jsou v dnešní době také hojně využívány záznamy z bezpečnostních kamerových záznamů. Důvodem je to, že kamerové systémy nejsou zavedené jen v peněžních ústavech a jiných obchodních provozovnách, které jsou loupežnými přepadení ohroženy, ale jsou již také hojně zavedené na nejrůznějších veřejných prostranstvích. Tyto kamerové záznamy pak kriminalistům pomohou při vyšetřování loupeže tak, že si sami mohou udělat představu o průběhu loupeže a tuto představu porovnat s informacemi, které získali během výslechů oběti a svědků.

Loupež je a byla součástí společnosti již od pradávna. Nejspíše nikdy se tento čin ze společnosti nepodaří vymýtit, ale je důležité, aby docházelo ke snižování počtu spáchaných loupeží. Důležité je, aby spáchané loupeže byly řádně vyšetřovány, objasňovány, a aby jejich pachatelé byli následně také adekvátně potrestáni. Neboť to mimo jiné bude napomáhat ke snižování páchaných loupeží, jelikož tyto adekvátní tresty mohou fungovat jako odstrašující příklad. Mimo to je ale také důležité, aby byly zaváděny nejrůznější překážky, které pomohou zabraňovat páchání loupeží ještě předtím, než k nim dojde. Příkladem těchto překážek mohou být například policejní hlídky na místech, kde nejčastěji dochází k výskytu trestného činu. Na druhou stranu je ale důležité, aby každý sám přispěl ke snižování počtu páchaných loupeží, a to jednak prostřednictvím bezpečnostních systémů, kterými by měl každý chránit svůj majetek, ale také prostřednictvím vlastního chování, kdy se například vyvaruje chození ve večerních hodinách na odlehlých místech. Vhodné je také vyvarovat se situacím, kdy u sebe člověk musí mít velký obnos peněžních prostředků, nebo to alespoň nikomu nesdělovat.

Seznam zdrojů

Odborné publikace:

1. CALDER, J.D.: Robbery. In: Bryant, C.D.: Encyclopedia of Criminology and Deviant Behavior. Philadelphia, Brunner-Routledge 2001
2. FRANCEK, J. *Dějiny loupežnictva: zloději, loupežníci, lupiči, pytláci a žháři v českých dějinách*. Praha: Rybka: Zločin a spravedlnost v českých dějinách, 2002. ISBN 80-86182-66-5
3. GILLERNOVÁ, I. *Vybrané kapitoly z kriminalistické psychologie*. Praha: Karolinum, 2006. Učební texty Univerzity Karlovy v Praze. ISBN 80-246-1293-3
4. CHMELÍK, J. a kol. *Loupeže a možnosti prevence a obrany*. Praha: Themesis, 2006. ISBN 80-7312-051-X
5. CHMELÍK, J. *Rukověť kriminalistiky*. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2005. ISBN 80-86898-36-9
6. JELÍNEK, J. *Trestní právo hmotné*. 3. vydání. Praha: Leges, 2013. ISBN 978-80-8757-664-9
7. KONRÁD, Z. *Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů*. 2. rozš. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 1996. ISBN 80-85981-39-8
8. KONRÁD, Z., VESELÁ, J. *Rekognice*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2008. ISBN 978-80-7251-269-0
9. KOVÁRNÍK, L. *Pátrací a policejní akce*. 2. roz. a dopl. vyd. Praha: Policejní akademie České republiky, 2002. ISBN 80-7251-102-5
10. KUČHTA, J., VÁLKOVÁ, H. *Základy kriminologie a trestní politiky*. Praha: C.H. Beck, 2005. ISBN 978-80-7400-047-8
11. MATTHEWS, R. *Armed Robbery*. London: Willian Publishing, 2002. ISBN 1-903240-60-3
12. MUSIL, J., KONRÁD, Z., SUCHÁNEK, J. *Kriminalistika*. 2. přeprac. a dopl. vyd. Praha: C.H. Beck, 2004. ISBN 80-7179-878-9

13. MUSIL, J. a kol. *Kriminalistika: vybrané problémy teorie a metodologie*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2001. ISBN 80-7251-080-0
14. MUSIL, J. *Metodika vyšetřování jednotlivých druhů trestných činů*. Praha: Karolinum, 1992. ISBN 80-7066-602-1
15. MUSIL, J. *Způsob páchaní trestné činnosti a jeho kriminalistický význam*. Praha: Univerzita Karlova, 1982.
16. NĚMEC, M. *Výslech a taktika jeho provádění ve speciální výslechové místnosti*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2003. ISBN 80-7251-141-6
17. NĚMEC, M. *Vybrané problémy kriminalistické taktiky*. 2. vyd. Praha: Armex, 2003. ISBN 80-86244-05-9
18. PJEŠČAK, J. *Kriminalistika: Učebnice pro právnické fakulty*. 3. přepr. a dopl. vyd. Praha: Naše Vojsko, 1986.
19. PORADA, V. *Kriminalistická metodika vyšetřování*. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2007. ISBN 978-80-7380-042-0
20. PORADA, V. *Kriminalistika I*. Olomouc: Univerzita Palackého, 1995. s
21. PROTIVÍNSKÝ, M. *Bankovní loupeže: (přepadení bank, peněžních transportů a kriminalita v bankovníctví)*. Praha: Armex, 2001. 978-80-8624-421-1
22. RAUSCHER, R. *O krádeži a loupeži v českém právu zemském*. Bratislava: Knihovna Právnické fakulty University Komenského v Bratislavě, 1929. Knihovna Právnické fakulty University Komenského v Bratislavě, sv. 27.
23. STRAUS, J. *Kriminalistická metodika*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2008. ISBN 978-807-380-124-3
24. STRAUS, J. *Kriminalistická taktika*. 2. vyd. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2008. ISBN 978-80-7380-095-6
25. STRAUS, J., PORADA, V. *Systém kriminalistických stop*. Praha: Policejní akademie České republiky, 2006. ISBN 80-7251-226-9
26. SVATOŠ, R. *Kriminologie*. Plzeň: Aleš Čeněk, 2012.

27. ŠÁMAL, P. a kol. *Trestní právo hmotné*. 7. vyd. Praha: Wolters Kluwer, a.s., 2014. ISBN 978-80-7478-616-7
28. VLČEK, E. *Dějiny trestního práva v českých zemích a v Československu*. 3. vyd. Brno: Masarykova univerzita: Edice učebnic Právnické fakulty MU, 2007. ISBN 978-80-210-4056-4

Odborné články:

1. BRÁZDA, J. Je rekognice "in natura" opakovatelný, nebo neopakovatelný úkon? *Bulletin-advokacie.cz* [online]. 2013 [cit. 2016-03-01]. Dostupné z: <http://www.bulletin-advokacie.cz/je-rekognice-in-natura-opakovatelnly-nebo-neopakovatelnly-ukon>
2. ČÍRTKOVÁ, L. a PORADA V., Paměťové stopy v kriminalistické teorii a forenzně psychologických aplikacích. *Soudní inženýrství: časopis pro soudní znalectví v technických a ekonomických oborech*. Brno: Vysoké učení technické v Brně. Ústav soudního inženýrství, 2005, roč. 16, č. 3, s. 153.
3. ECK, J.E. *SOLVING CRIMES: The Investigation of Burglary and Robbery*. National Institute of Justice - U.S: Department of Justice
4. FELSON, M., CLARKE., R. V. *Opportunity Makes the Thief: Practical theory for crime prevention*. London: Police Research Series (Paper 98), 1998.
5. HESS, L., PORADA V., STRAUS J. K charakteristice a významu paměťové stopy. *Soudní inženýrství: časopis pro soudní znalectví v technických a ekonomických oborech*. Brno: Vysoké učení technické v Brně. Ústav soudního inženýrství, 2004, roč. 15, č. 1, s 59.
6. CHMELÍK, J. Současný stav a trendy páchání loupeží v peněžních ústavech. *Čtvrtletník Kriminalistika*. 2006, Číslo 1/2006.
7. KONRÁD, Z. Po velké novele trestního řádu objevujeme v kriminalistické taktice nové problémy? *Kriminalistika: časopis pro kriminalistickou teorii a praxi*. Praha: Odbor vydavatelství a tisku MV ČR, 2006, sv. 39, č. 2, s. 93-100.
8. MALÝ, F.: Analýza vývoje kriminality v ČSFR v letech 1986-1990. In: *Kriminalistický sborník*, č. 11/1991

9. OSMANČÍK, O. *Trestný čin loupeže v Praze*. Praha, Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 1992.
10. ROZUM, J., KOTULAN, P., HÁKOVÁ, L., TOMÁŠEK, J. *Výzkum trestného činu loupeže v Praze*. 1. vyd. Praha: Institut pro kriminologii a sociální prevenci, 2005. ISBN 80-7338-047-1
11. WILLIS, K. Armed robbery: who commits it and why? *TRENDS & ISSUES in crime and criminal justice*. Australian Institute of Criminology, 2006, No. 328.

Elektronické zdroje:

1. Detectives Specializing in Robbery Investigations. *DetectiveEDU.org* [online]. [cit. 2016-01-12]. Dostupné z: <http://www.detectiveedu.org/robbery-investigations/>
2. Falešné omluvenky do školy i pro partnerku. *Denik.cz* [online]. [cit. 2016-01-05]. Dostupné z: <http://www.denik.cz/praha/pachateli-loupeze-poskytovaly-prvni-pomoc-jeho-obeti-20150222-p415.html>
3. Fingovaná loupež: Mladík si přepadení vymyslel. *Policie ČR* [online]. [cit. 2016-02-13]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/sprava-stredoceskeho-kraje-zpravodajstvi-fingovana-loupez.aspx>
4. Fingovaná loupež LOUNY: Policisty zaměstnala na desítky hodin. *Policie ČR* [online]. [cit. 2016-02-13]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/fingovana-loupez-100093.aspx>
5. Loupežná přepadení na Frýdecko-Místecku. *Policie ČR* [online]. [cit. 2016-01-05]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/loupezna-prepadeni-na-frydecko-mistecku.aspx>
6. Loupežné přepadení kriminalisté rychle objasnili. *Policie ČR* [online]. [cit. 2016-02-15]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/clanek/loupezne-prepadeni-kriminaliste-rychle-objasnili.aspx>
7. MONK, K., J. A. HEINONEN a J. E. ECK. *Street Robbery* [online]. [cit. 2016-01-22]. Dostupné z: http://www.popcenter.org/problems/street_robbery/

8. Policie ČR. *STATISTICKÉ PŘEHLEDY KRIMINALITY* [online]. [cit. 2015-12-12]. Dostupné z: <http://www.policie.cz/statistiky-kriminalita.aspx>
9. ŠTEFUNKOVÁ, M. a J. ŠEJFL. [online]. *Základy prevence kriminality*. Praha: Klinika adiktologie 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy v Praze, 2012 [cit. 2016-01-09]. Dostupné z: <http://www.pppkv.cz/dokumenty/ZAKLADY%20PREVENCE%20KRIMINALITY.pdf>
10. Tlupa lupičů v Hradci utíkala s pěti tisíci, jeden ale ztratil občanku. *Novinky.cz* [online]. [cit. 2016-02-13]. Dostupné z: <http://www.novinky.cz/krimi/282145-tlupa-lupicu-v-hradci-utikala-s-peti-tisici-jeden-ale-ztratil-obcanku.html>
11. WRIGHT, R. a S. H. DECKER. *Robbers on Robbery: Prevention and the Offender* [online]. National Criminal Justice Reference Service, 2002 [cit. 2015-01-12]. Dostupné z: <https://www.ncjrs.gov/pdffiles1/nij/grants/193800.pdf>
12. Zajímavosti o bankovních loupežích. *Kriminalistika* [online]. [cit. 2015-11-13]. Dostupné z: <http://kriminalistika.eu/kuriozity/banka.html>

Kvalifikační práce:

1. KRANÁTOVÁ, M., *Kynologie ve službách ozbrojených sborů v České republice*. Praha, 2001. Bakalářská práce. Policejní akademie České republiky. Vedoucí práce Zdeněk Chmela.
2. RICHTER, J. *Násilná kriminalita - Loupež*. Liberec, 2009. Bakalářská práce. Univerzita Liberec. Vedoucí práce Jan Sochůrek.

Shrnutí

Diplomová práce se zabývá metodikou vyšetřování trestného činu loupeže, který patří k jednomu z nejzávažnějších trestných činů. Vzhledem k tomu, že jde o téma velmi rozsáhlé, jsou obsahem práce jen vybrané oblasti a skutečnosti, které s touto problematikou souvisí. Vyšetřování trestného činu loupeže má oproti jiným trestným činům svá specifika. Popsat právě tato specifika je cílem této práce.

Práce je rozdělena do osmi vzájemně se prolínajících kapitol. Úvodní kapitola se zabývá trestněprávní charakteristikou loupeže, přičemž kromě vymezení právní úpravy trestného činu loupeže, je zde stručně popsán také vývoj, kterým právní úprava tohoto trestného činu na našem území prošla.

Druhá kapitola je věnována kriminalistické charakteristice loupeže. V první podkapitole je stručně popsán výskyt trestného činu loupeže na našem území a to zejména za pomoci grafů. Další část této kapitoly je věnována popisu kriminální situace jako situace, ve které jsou pravidelně loupeže páčány. Podkapitola třetí popisuje typické způsoby páčání loupeží. Přičemž větší pozornost je zde věnována loupežím páčaných v peněžních ústavech a loupežných přepadení transportů peněz, jelikož způsobená škoda při těchto loupežích je často velmi značná. Podkapitola zabývající se pachateli popisuje různé typy pachatelů a typické osobnostní rysy pachatelů loupeží. Obsahem této druhé kapitoly je také podkapitola věnující se popisem osob, které se častěji než jiné stávají oběťmi loupeží.

Třetí kapitola je věnována popisu typických stop, kterými jsou zejména stopy paměťové, jejichž nositelem je nejčastěji oběť loupeže, případně jiný očitý svědek.

Čtvrtá a pátá kapitola práce pojednává o typických vyšetřovacích situacích a zvláštích podnětů k vyšetřování. Podněty k vyšetřování mají značný význam při vyšetřování většiny trestných činů. Aby mohl být trestný čin objasněn, musí se o něm orgány činné v trestním řízení nejprve dozvědět.

Šestá a sedmá kapitola se zabývá problematikou spojenou se zvláštnostmi počátečních a následných úkonů při vyšetřování loupeže. Jako počáteční úkony je zde mimo jiné popsáno vyhodnocování záznamů z kamerových systémů, které může při dopadení pachatele značně pomoci. V sedmé kapitole věnované problematice

následných úkonů při vyšetřování loupeží, je věnována pozornost hlavně výslechu obviněného a poškozeného.

V poslední sedmé kapitole je popsána problematika zapojení veřejnosti do vyšetřování a formy, prostřednictvím kterých se veřejnost vyšetřování může účastnit. Vedle toho jsou v této kapitole také popsány formy, pomocí kterých by mělo docházet k prevenci kriminality a konkrétně k prevenci páčání loupeží.

Summary

The diploma thesis deals with methodology for investigating the crime of robbery, which has been one of the most serious crimes. With regard to that this topic is very extensive, thesis includes only selected areas and facts that are related to the topic. Investigation of the crime of robbery has against other crimes its specifics. Describe precisely this specificity is the aim of this work.

The work is divided into eight interpenetrating chapters. The introductory chapter deals with criminal characteristics of robbery, while out of definition of legal legislation the crime of robbery, is also briefly described the development, which the legislation of this crime in our country has gone through.

The second chapter is devoted to criminological characteristics of robbery. The first sub-chapter briefly describes the occurrence of the crime of robbery in our area, especially with the help of graphs. Following part of this chapter is devoted to description of the crime situation as a situation in which robberies are regularly committed. Third subsection describes typical ways of committing robberies. Although special attention is paid to robberies committing in financial institutions and robberies of money transports because the damage caused by these robberies is often very high. Subchapter dealing with offenders describes the different types of offenders and the typical personality traits of robberies offenders. Subchapter describing people who are more likely than others become victims of robbery is apart of second chapter.

The third chapter is devoted to description of the typical tracks, which are mainly memory traces, whose bearer is the most common victim of a robbery or another eyewitness.

The fourth and fifth chapter deals with the typical investigative situations and peculiarities of announcement for investigation. Announcement for investigations play significant importance in investigations of most offenses. If a crime should be clarified, criminal justice needs to be aware of it.

The sixth and seventh chapter deals with the peculiarities associated with initial and subsequent action in the robbery investigation. As an initial task is described inter alia the evaluation of camera records systems, which may considerably help in catching the offenders. The seventh chapter is devoted to the issue of subsequent actions for

investigations of robberies; attention is paid mainly to questioning the defendant and the victim.

In the last seventh chapter are described the problems of public involvement in the investigation and the forms through which the public can participate in the investigation. In addition, in this chapter is also described the forms which should lead to the prevention of crime and specifically to prevent the commission of robbery.

Název diplomové práce v anglickém jazyce

Methods of Investigation of Robbery

Klíčová slova

loupež, násilí, majetek,

Key Words

robbery, violence, property